

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 85

Vydána dne 12. prosince 1964

Cena Kčs 1,20

OBSAH:

198. Vyhláška Státní komise pro vědecké hodnosti o řízení při udělování vědeckých hodností
199. Vyhláška předsedy Československé akademie věd a ministra školství a kultury o výchově nových vědeckých pracovníků
Oznámení o vydání obecných právních předpisů
-

198

VYHLÁŠKA

Státní komise pro vědecké hodnosti
ze dne 11. listopadu 1964
o řízení při udělování vědeckých hodností

Státní komise pro vědecké hodnosti stanoví v dohodě s Československou akademií věd, ministerstvem školství a kultury, Státní komisí pro rozvoj a koordinaci vědy a techniky a se zúčastněnými ústředními orgány podle § 12 odst. 3 zákona č. 53/1964 Sb., o udělování vědeckých hodností a o Státní komisi pro vědecké hodnosti:

Část první OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Vědecké hodnosti

(¹) Vědecká hodnost kandidáta věd se uděluje na základě obhajoby kandidátské disertační práce (dále jen „kandidátská disertace“) před příslušnou komisí.

(²) Podmínkou pro povolení obhajoby kandidátské disertace je úspěšné vykonání kandidátských zkoušek podle této vyhlášky nebo podle vyhlášky předsedy Československé akademie věd a ministra školství a kultury o výchově nových vědeckých pra-

covníků ze dne 11. listopadu 1964, pokud uchazeč nebyl od kandidátských zkoušek osvobozen.

(³) Vynikajícím pracovníkům, kteří splňují podmínky předepsané v § 5 odst. 3 zákona o udělování vědeckých hodností a o Státní komisi pro vědecké hodnosti (dále jen „zákon“), a touto vyhláškou, lze udělit hodnost kandidáta věd bez vykonání zkoušek, jestliže ve veřejné vědecké rozpravě před komisí obhájí společenský význam svých vědeckých prací.

(⁴) Vědecká hodnost doktora věd se uděluje na základě obhajoby doktorské disertační práce (dále jen „doktorská disertace“) před komisí.

(⁵) Podmínkou pro povolení obhajoby doktorské disertace je, aby uchazeč měl hodnost kandidáta věd anebo byl členem akademie věd, vysokoškolským profesorem (dále jen „profesor“) nebo vedoucím vědeckým pracovníkem. Nejsou-li splněny tyto podmínky, rozhoduje o povolení obhajoby Státní komise. Doktorskou disertací mohou též obhajovat ti uchazeči o hodnost kandidáta věd, jejichž disertace má podle posudku všech oponentů úroveň doktorské disertace (§ 23). Obhajobu dok-

torské disertace může příslušný orgán (§ 18 odst. 3) povolit též docentům.

(6) Podmínkou pro udělení vědecké hodnosti cizímu státnímu příslušníkovi je, aby svou vědeckou tvůrčí činnost i odbornou praxí dával záruku další práce pro pokrok vědy a prospěch společnosti.

§ 2

Vědní obory a orgány oprávněné zřizovat komise pro obhajoby a udělovat vědecké hodnosti

(1) Státní komise pro vědecké hodnosti (dále jen „Státní komise“) stanoví po dohodě s Československou akademií věd, ministerstvem školství a kultury a Státní komisí pro rozvoj a koordinaci vědy a techniky:

- a) skupiny věd, v nichž lze udělovat vědecké hodnosti a vědy, popřípadě obory, ve kterých lze konat obhajoby,
- b) vědecká kolegia Československé akademie věd a Slovenské akademie věd (dále jen „akademie věd“), vědecké rady vysokých škol a fakult, popřípadě jejich sekce, které jsou oprávněny zřizovat pro určité obory komise pro obhajoby kandidátských disertací, komise pro obhajoby společenského významu vědeckých prací podle § 5 odst. 3 zákona a komise pro obhajoby doktorských disertací (dále jen „orgány oprávněné zřizovat komise pro obhajoby“) a tyto komise rušit.

(2) Orgány oprávněné rozhodovat o udělení vědecké hodnosti jsou:

- a) presidium, popřípadě předsednictvo akademie věd, konala-li se obhajoba doktorské disertace před komisí zřízenou jejím vědeckým kolegiem,
- b) vědecké kolegium akademie věd, konala-li se obhajoba kandidátské disertace, popřípadě obhajoba společenského významu vědeckých prací (dále jen „obhajoba veřejnou rozpravou“), před komisí zřízenou tímto kolegiem,
- c) vědecká rada vysoké školy, popřípadě její sekce, konala-li se obhajoba doktorské nebo kandidátské disertace nebo obhajoba veřejnou rozpravou před komisí jímí zřízenou, anebo konala-li se obhajoba doktorské disertace před komisí, kterou zřídila vědecká rada fakulty nebo její sekce,
- d) vědecká rada fakulty, popřípadě její sekce, konala-li se obhajoba kandidátské disertace, popřípadě obhajoba veřejnou rozpravou, před její komisí.

(3) Při zřízení komise pro obhajoby stanoví zřizující orgán vysokou školu, fakultu, vědecký ústav nebo jiné vědeckovýzkumné pracoviště, při němž komise působí a jež zajišťuje její činnost. Komise při pracovišti, které nepodléhá zřizujícímu orgánu, se zřizují v dohodě s vědeckým orgánem příslušného resortu; není-li v resortu takový orgán, lze komise zřídit v dohodě s vedoucím funkcionářem tohoto pracoviště.

(4) Státní komise vyhláší seznam skupin věd, popřípadě oborů, stanovených podle odst. 1 písm. a), seznam orgánů oprávněných zřizovat komise pro obhajoby a orgánů oprávněných rozhodovat o udělení vědecké hodnosti, jakož i seznam stálých komisí pro obhajoby a pracovišť, při nichž jsou zřízeny.

(5) Státní komise může v jednotlivých případech propůjčit právo zřídit komisi pro určitou obhajobu disertace kandidátské nebo doktorské (odst. 1 písm. b)), popřípadě i právo rozhodnout o udělení vědecké hodnosti též orgánu (odst. 2), který jinak toto právo nemá.

(6) Státní komise může ze závažných důvodů odejmout příslušným orgánům oprávnění zřizovat komise pro obhajoby a udělovat vědecké hodnosti.

(7) Státní komise a presidium, popřípadě předsednictvo akademie věd mohou též samy zřizovat komise pro obhajoby.

Část druhá

KANDIDÁTSKÉ ZKOUŠKY

§ 3

(1) Vykonání kandidátských zkoušek podle této vyhlášky lze povolit pracovníkům, kteří mají ukončené vysokoškolské vzdělání a nejsou zařazeni do žádné organizované formy výchovy nových vědeckých pracovníků.

(2) Se souhlasem Státní komise lze výjimečně povolit vykonání kandidátských zkoušek i uchazečům, kteří neabsolvovali vysokou školu.

§ 4

(1) Kandidátské zkoušky tvoří:

- a) odborná zkouška,
- b) zkouška z marxismu-leninismu,
- c) zkouška z ruského jazyka,
- d) zkouška z druhého světového jazyka.

Jednotlivé zkoušky lze konat v libovolném pořadí.

(2) Zkoušku z marxismu-leninismu nekoná uchazeč, který je promován filosof, historik, právník, ekonom nebo absolvent Vysoké stranické školy — Institutu společenských věd při ÚV KSČ. Nekoná ji také uchazeč, u něhož některá ze součástí marxismu-leninismu je předmětem odborné zkoušky.

(3) Zkoušku z ruského i druhého světového jazyka nekoná uchazeč, pro něhož je tento jazyk mateřským jazykem, nebo který absolvoval střední nebo vysokou školu, na níž byl tento jazyk jazykem vyučovacím, anebo vykonal státní zkoušku z příslušného jazyka. Nekoná ji též uchazeč, pro něhož je příslušný jazyk předmětem odborné zkoušky.

(4) Odborná zkouška platí 5 let. Předseda orgánu, který je oprávněn zřizovat komise pro obhajoby, může tuto dobu na odůvodněnou žádost uchazeče prodloužit nejdéle o další 3 roky. Doba platnosti ostatních kandidátských zkoušek je neomezená.

(2) Pro cizí státní příslušníky platí, pokud jde o kandidátské zkoušky z jazyků a z marxismu-leninismu, zvláštní předpis.*)

§ 5

Odborná zkouška

(1) Odbornou zkouškou se zjišťují znalosti ze širšího vědního základu oboru, do něhož patří chystaná kandidátská disertace, popřípadě též z příbuzných částí jiných oborů.

(2) Odborná zkouška je ústní a písemná. Písemná zkouška záleží ve vypracování referátu na téma podle možnosti blízké tématu kandidátské disertace. Téma referátu stanoví předseda komise pro obhajoby, který může v odůvodněných případech písemnou zkoušku promínout, zejména může-li uchazeč předložit původní publikované práce. Referát odevzdá uchazeč předsedovi zkušební komise měsíc před stanoveným datem ústní zkoušky.

(3) Ústní zkoušku je možno dělit na dílčí zkoušky. Při zkoušce dostává uchazeč otázky z jednotlivých předmětů stanovených pro odbornou zkoušku se zaměřením k problematice kandidátské disertace. Ústní zkouška trvá nejdéle 2 hodiny; je-li rozdělena na dílčí zkoušky, trvá každá z nich nejdéle hodinu.

(4) Seznam předmětů odborné zkoušky vydá Československá akademie věd ve spolupráci s ministerstvem školství a kultury a Státní komisí. Předměty odborné zkoušky stanoví v konkrétních případech předseda komise pro obhajoby.

§ 6

Zkouška z marxismu-leninismu

(1) Zkouškou z marxismu-leninismu má uchazeč prokázat, že ovládá základy marxismu-leninismu ve všech jeho součástech a že si osvojil poznatky marxistické teorie a metody zejména pro vědeckou práci ve svém oboru.

(2) Zkouška je ústní, popřípadě též písemná. Ústní zkouška trvá nejdéle 30 minut.

(3) obsah zkoušky stanoví podrobněji předseda komise pro obhajoby v dohodě s příslušnou katedrou, přičemž postupuje obdobně podle předpisů platných pro kandidátské zkoušky aspirantů; zejména může omezit obsah zkoušky, prokázal-li již uchazeč své znalosti marxismu-leninismu jiným způsobem.**)

§ 7

Zkoušky z jazyků

(1) Zkouškou z ruského a druhého světového jazyka má uchazeč prokázat, že

a) dovede hovořit na téma svého oboru,

b) je schopen plně číst a překládat do mateřského jazyka odborný text ze svého oboru s použitím slovníku při obtížných výrazech.

(2) Zkouška je ústní a trvá nejdéle 30 minut.

Zkušební komise

§ 8

(1) Zkušební komise pro odborné zkoušky se skládá z předsedy a nejméně dvou dalších členů.

(2) Předsedu a členy zkušební komise jmenuje pro každý jednotlivý případ předseda komise pro obhajoby po projednání s jejími členy z odborníků v příslušném nebo příbuzném oboru s vědeckou hodností nebo s vědeckopedagogickým titulem, výjimečně též z jiných pracovníků obdobné úrovně. Přitom alespoň jeden člen komise musí být doktorem věd, profesorem nebo vedoucím vědeckým pracovníkem. Není přípustné, aby všichni členové komise byli z téhož pracoviště (ústavu, fakulty apod.).

§ 9

(1) Zkušební komise pro zkoušky z marxismu-leninismu a pro jazykové zkoušky se skládají z předsedy a dvou dalších členů.

(2) Předsedy zkušebních komisí jsou vedoucí příslušných kateder (odst. 4) nebo jimi určené zástupci.

(3) Další členy komise jmenuje její předseda. Jedním jejím členem je pracovník příslušné katedry, druhým je odborník z oboru, ve kterém bude uchazeč obhajovat kandidátskou disertaci.

(4) Kandidátské zkoušky z marxismu-leninismu a z jazyků se konají na příslušných katedrách. Podle potřeby je určí na žádost předsedy komise příslušný funkcionář akademie věd nebo vysoké školy či fakulty.

§ 10

(1) Zkušební komise jedná o výsledku zkoušky v neveřejném zasedání a usnáší se většinou hlasů všech svých členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje mínění, pro které hlasoval předseda.

(2) Prospěch dosažený při zkoušce se vyjádří dvěma stupni: prospěl, neprospěl.

(3) O zkoušce a jejím výsledku se sepíše zápis, který podepíše předseda a všichni členové zkušební komise.

(4) O výsledku zkoušky vydá zkušební komise uchazeči potvrzení.

§ 11

Neprospěl-li uchazeč při odborné zkoušce, může ji opakovat pouze jednou, a to nejdříve po třech měsících ode dne neúspěšné vykonané zkoušky.

*) Viz směrnice ČSAV ze dne 7. 6. 1961 čj. 81 614/20/61.

**) Viz § 27 odst. 4 vyhlášky o výchově nových vědeckých pracovníků.

ky. Neprospěl-li ani při tomto opakování, může získat vědeckou hodnost jen na základě nového řízení po úspěšném vykonání všech zkoušek.

Žádost o povolení kandidátských zkoušek

§ 12

(1) Uchazeč podá sám nebo prostřednictvím svého zaměstnavatele žádost o povolení kandidátských zkoušek pracovišti (ústavu, vysoké škole, fakultě), při kterém je zřízena příslušná komise pro obhajoby. To jí po registraci postoupí k projednání věcně příslušné komisi pro obhajoby.

(2) Není-li zřízena taková komise, anebo má-li chystaná disertace hraniční mezioborovou povahu nebo bude z oboru, který není uveden v seznamu Státní komise (§ 2 odst. 4), podá uchazeč žádost o povolení kandidátských zkoušek orgánu oprávněnému zřizovat komise pro obhajoby v některém příbuzném oboru.

§ 13

(1) K žádosti o povolení kandidátských zkoušek přiloží uchazeč tyto doklady:

- a) osvědčení o státním občanství nebo čestné prohlášení, že je československým státním občanem (cizinci cestovní pas nebo jiný průkaz cizí státní příslušnosti),
- b) potvrzení o absolvování vysoké školy (diplom),
- c) potvrzení o zaměstnání a funkčním zařazení,
- d) výstižný stručný životopis,
- e) úplný seznam vědeckých publikovaných i nepublikovaných prací, objevů, vynálezů, event. posudky o těchto pracích od příslušných vědeckých institucí,
- f) potvrzení o dosavadní odborné praxi,
- g) tematický nástin chystané disertace v rozsahu postačujícím pro vymezení odborné zkoušky.

(2) Podává-li uchazeč žádost svému vlastnímu pracovišti, nepřipojuje doklady, které byly tomuto pracovišti již dříve předloženy.

§ 14

(1) O žádosti podané podle § 12 odst. 1 rozhoduje předseda komise pro obhajoby.

(2) Pokud žádost o povolení kandidátských zkoušek nebyla podána prostřednictvím zaměstnavatele a neobsahuje objektivní komplexní politické a morální hodnocení s rozбором odborné pracovní činnosti uchazeče, vypracované po dohodě se ZO KSČ i ROH, k němuž se uchazeč mohl vyjádřit, opatří je příslušný funkcionář.

(3) Patří-li chystaná disertace do oboru, pro který je zřízena komise pro obhajoby, vyhoví předseda komise žádosti, jde-li o československého občana, který absolvoval vysokou školu, anebo mu tato podmínka byla prominuta, a který má všeobecné předpoklady pro splnění ostatních podmí-

nek stanovených v § 7 odst. 1 zákona. Po projednání s uchazečem dále určí a uchazeči oznámí podrobnosti týkající se zkoušek (§ 5—7).

(4) K povolení kandidátských zkoušek a obhajoby cizím státním příslušníkům je nutný souhlas ministerstva školství a kultury nebo akademie věd, který si předseda komise musí před rozhodnutím opatřit.

(5) Nejsou-li splněny uvedené podmínky (odst. 3 a 4), zamítne žádost odůvodněným rozhodnutím.

(6) Nenáleží-li chystaná disertace do oboru působnosti komise, postoupí předseda komise žádost po projednání s uchazečem pracovišti, kde je zřízena věcně příslušná komise pro daný případ, anebo orgánu, kterému přísluší zřizovat komise v oboru, do něhož chystaná disertace podstatně zasahuje.

(7) Bude-li mít chystaná disertace hraniční mezioborovou povahu nebo bude-li žádost podána podle § 12 odst. 2, rozhodne o povolení zkoušek a o dalších opatřeních buď sám vedoucí funkcionář orgánu, jestliže v jeho pravomoci je zřizovat komise pro všechny obory, do nichž disertace zasahuje, nebo postoupí žádost s vyjádřením příslušných odborníků Státní komisi.

(8) V případě, že žádost o povolení zkoušek podle odst. 6 a 7 bude podána zároveň se žádostí o povolení obhajoby, zřídí se pro tuto obhajobu komise podle ustanovení § 19 odst. 2 nebo 3 a o žádosti dále rozhodne předseda této komise.

(9) Proti zamítavému rozhodnutí se uchazeč může odvolat do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Jde-li o rozhodnutí předsedy komise pro obhajoby, je odvolacím místem orgán, který komisi zřídil, jde-li o rozhodnutí orgánu, který zřizuje komise, je odvolacím místem Státní komise.

Osvobození od kandidátských zkoušek

§ 15

(1) Ve výjimečných případech může být uchazeč osvobozen od kandidátských zkoušek, a to zcela nebo zčásti; žádost o osvobození podá orgán, u kterého by žádal o povolení kandidátských zkoušek.

(2) K žádosti připojí jednak doklady, které je nutno přiložit k žádosti o povolení kandidátských zkoušek, jednak doklady, které svědčí o tom, že má potřebné znalosti v předmětu, ve kterém žádá o osvobození.

(3) Orgán, který je oprávněn zřizovat komise pro obhajoby, může osvobodit

- a) od odborné zkoušky nebo od některých jejích částí výjimečně docenty, vedoucí a samostatné vědecké pracovníky a zcela výjimečně i jiné pracovníky, jestliže prokázali odbornou činnost, že mají potřebné znalosti,
- b) od zkoušky z marxismu-leninismu nebo od jazykové zkoušky uchazeče, kteří prokázali, že

mají potřebné znalosti, doporučí-li jejich žádost příslušná katedra.

(4) Žádost o osvobození od kandidátských zkoušek a o povolení obhajoby disertace může uchazeč spojit v jedno podání, které bude projednáno současně.

Část třetí

OBHAJOBA DISERTACE

§ 16

Žádost o povolení obhajoby

(1) Žádost o povolení obhajoby disertace podá uchazeč sám nebo prostřednictvím svého zaměstnavatele pracoviště (ústavu, vysoké školy, fakultě), kde je zřízena věcně příslušná komise pro obhajoby.

(2) Není-li zřízena žádná taková komise anebo má-li disertace hraniční mezilaborovou povahu nebo je z oboru, který není uveden v seznamu podle § 2 odst. 4, podá uchazeč žádost orgánu oprávněnému zřizovat komise pro obhajoby v příslušném nebo příbuzném oboru.

(3) K žádosti o povolení obhajoby připojí uchazeč tyto doklady:

- a) doklady podle § 13 odst. 1 písm. a) až f); uchazeči o vědeckou hodnost kandidáta věd, kteří požádali na téže místě o povolení zkoušek předloží uvedené doklady jen tehdy, nastala-li proti dřívějšímu stavu změna v prokazovaných skutečnostech,
- b) potvrzení o dokončení aspirantury nebo o vykonání kandidátských zkoušek, popřípadě potvrzení o osvobození od kandidátských zkoušek (§ 15) nebo o skutečnostech podle § 4 odst. 2 a 3; k žádosti o povolení obhajoby doktorské disertace připojí uchazeč místo těchto dokladů diplom kandidáta věd anebo doklad o tom, že je profesorem nebo vedoucím vědeckým pracovníkem, popřípadě docentem,
- c) teze disertační práce (v rozsahu asi 4 stránek psaných strojem),
- d) disertační práci, kandidátskou ve trojím, doktorskou ve čtverém vyhotovení (technické elaboráty, modely apod. se však přikládají jen v jednom vyhotovení),
- e) sdělení, zda disertace vznikla při práci na plánovaném úkolu a na kterém a jak má být využito poznatků v ní obsažených a zda byla práce publikována nebo se připravuje publikace poznatků a kde,
- f) byla-li disertace vypracována na katedře (ústavu, laboratoři), posudek tohoto pracoviště o disertaci, a je-li uchazeč aspirantem nebo zařazen ve vědecké přípravě, též posudek školitele,
- g) uchazeči o hodnost kandidáta věd v klinických oborech lékařských předloží též doklad o specializaci I. stupně,

h) k doktorské obhajobě i některé další závažné publikované i nepublikované práce.

§ 17

Náležitosti disertace

(1) Kandidátská disertace musí prokazovat způsobilost uchazeče k tvůrčí vědecké práci řešením vědeckého nebo vědeckovýzkumného úkolu, jímž uchazeč osvědčil, že ovládá vědecké metody, má hluboké teoretické znalosti a přinesl nové poznatky.

(2) Kandidátská disertace musí být vytištěna, rozmnožena jiným způsobem nebo napsána na stroji a svázána. Jako disertaci lze předložit též tematicky jednotný soubor publikovaných článků, popřípadě zpráv o vyřešených a oponovaných výzkumných úkolech apod., pokud takový soubor splňuje požadavky podle odst. 1; předkládá-li se takový soubor, je třeba přiložit stručný výtah, vystihující hlavní nové poznatky a použité metody.

(3) Doktorská disertace musí být závažným vědecky originálním dílem, důležitým pro rozvoj bádání v určitém vědním oboru nebo pro společenskou praxi. Zároveň má také charakterizovat uchazeče spolu s jeho ostatními vědeckými pracemi jako vyhraněnou vědeckou osobnost.

(4) Doktorská disertace musí být vydána tiskem, a to buď celá práce nebo její zkrácené znění anebo uzavřená část práce. Publikované zkrácené znění práce nebo její části musí vždy obsahovat podstatu vyřešeného problému. K obhajobě musí být práce předložena vždy v plném znění. Jako disertaci lze předložit též tematicky jednotný soubor publikovaných prací, pokud splňuje požadavky podle odst. 3.

(5) Disertace musí vyhovovat též po stránce jazykové i vnější úpravy. Jednotlivé listy musí být pevně spojeny, na titulní straně musí být uvedeno označení, kde byla vypracována a kdy byla ukončena, a jde-li o disertaci aspiranta, též jméno školitele. Zjistí-li předseda komise pro obhajoby, že disertace nesplňuje některý z požadavků podle odst. 2, 4 a 5, vrátí ji uchazeči. V řízení se pokračuje po odstranění závad.

Projednání žádosti

§ 18

(1) Náleží-li disertace do oboru působnosti komise, již byla předložena, rozhodne o žádosti předseda komise, pokud nejde o případy uvedené v odst. 3 a 4 anebo o případy uvedené v § 19. Přítom postupuje obdobně podle ustanovení § 14 odst. 2—5. Nesplňuje-li uchazeč potřebné podmínky, zamítne předseda komise jeho žádost odůvodněným rozhodnutím. Zamítnutí žádosti z důvodů odborné úrovně disertace není přípustné.

(2) Uchazeč se může proti zamítnutému rozhodnutí podle odst. 1 odvolat do 15 dnů od jeho doručení k orgánu, který komisi zřídil.

[3] Uchází-li se o hodnost doktora věd docent, který není kandidátem věd, rozhodne o povolení obhajoby orgán, který komisi zřídil.

[4] Předkládá-li uchazeč jako disertaci kolektivní vědeckou práci, jejímž je spoluautorem, anebo její částí, rozhodne o povolení obhajoby příslušná komise pro obhajoby, jejíž předseda je povinen vyrozumět o rozhodnutí Státní komisi. V předložené disertaci musí být vyznačeny části, které uchazeč zpracoval jako autor. Žádost o povolení obhajoby kolektivní disertace musí obsahovat prohlášení ostatních spoluautorů, v němž potvrdí autorství uchazeče u označených částí a ocení jeho podíl na celkovém zpracování. V tezech vytkne uchazeč především ty myšlenky, které hodlá obhajovat.

§ 19

[1] Nenáleží-li předložená disertace do oboru působnosti komise, postupuje předseda komise při vyřizování žádosti způsobem uvedeným v § 14 odst. 6.

[2] Orgán, jemuž byla předložena žádost o povolení obhajoby disertace hraniční mezioborové povahy nebo žádost podle § 18 odst. 2, rozhodne o ní, pokud disertace plně svým obsahem náleží do oboru, pro který je sám oprávněn zřizovat komise pro obhajoby; vyhoví-li žádosti, určí dočasnou komisi pro tuto obhajobu a její působnost.

[3] Jestliže disertace svým obsahem zasahuje do oborů, v nichž jsou oprávněny zřizovat komise různé orgány, a neodmítne-li ji orgán, kterému byla předložena, zřídí komisi pro tuto obhajobu a určí její působnost po dohodě se všemi zúčastněnými orgány, přičemž se zároveň rozhodne o druhu hodnosti a orgánu, který hodnost udělí. Nedojde-li přitom ke shodě nebo zasahuje-li disertace do oboru, pro který žádný orgán není oprávněn komise zřizovat, postoupí žádost s vyjádřením zúčastněných orgánů Státní komisi.

§ 20

Ustanovení oponentů

[1] Předseda komise pro obhajoby ustanoví oponenty po projednání se členy komise.

[2] Kandidátskou disertaci posuzují nejméně dva oponenti, kteří jsou odborníky příslušného oboru. Alespoň jeden z nich musí být členem akademie věd, doktorem věd, profesorem nebo vedoucím vědeckým pracovníkem. Druhým, popřípadě dalším oponentem musí být ustanoven pracovník s vědeckou hodností nebo s vědeckopedagogickým titulem, výjimečně jiný pracovník obdobné úrovně.

[3] Doktorskou disertaci posuzují nejméně tři oponenti, kteří jsou odborníky příslušného oboru. Alespoň dva z nich musí být členy akademie věd, doktory věd, profesory nebo vedoucími vědec-

kými pracovníky. Třetím, popřípadě dalším oponentem musí být ustanoven pracovník s vědeckou hodností nebo vědeckopedagogickým titulem, výjimečně jiný pracovník obdobné úrovně.

[4] Oponenty nemohou být ustanoveni pracovníci, kteří se podílejí na zpracování disertace jako spoluautoři a školitelé aspiranta. Za oponenta nelze ustanovit také přímého představeného nebo přímého podřízeného disertanta. Není dále přípustné, aby všichni oponenti téže disertace byli pracovníky téhož pracoviště.

[5] Jde-li o obhajobu doktorské disertace, potvrzuje oponenty na návrh příslušné komise orgán, který komisi zřídil.

[6] Výjimky z podmínek pro kvalifikaci oponentů uvedených v odst. 2 a 3 povoluje Státní komise.

§ 21

Oponentské posudky

[1] Každý oponent je povinen předložit písemně posudek nejpozději do 1 měsíce přede dnem obhajoby disertace předsedovi komise a disertaci vrátit.

[2] Posudek oponentů musí obsahovat vyčerpávající kritický rozbor disertace s uvedením jejích předností i nedostatků a musí výslovně uvést, zda disertace vyhovuje podmínkám stanoveným v § 17 odst. 1 a 2, jde-li o disertaci kandidátskou, a v § 17 odst. 3, jde-li o disertaci doktorskou, a také uvést, zda a co nového přinesla vědě i praxi. Má-li oponent za to, že práce předložená jako kandidátská disertace má vědeckou úroveň disertace doktorské, je povinen toto své mínění v posudku výslovně uvést a podrobně odůvodnit.

[3] Každý oponent vypracovává samostatný posudek. Není přípustné, aby některý oponent nahradil posudek prohlášením, že se připojuje k posudku jiného oponenta.

[4] Nevyhovuje-li posudek oponenta podmínkám podle odst. 2 nebo 3, vrátí jej předseda komise pro obhajoby oponentovi.

[5] Disertace se hodnotí podle jejího stavu v době, kdy byla předložena spolu se žádostí k obhajobě. Po předložení nelze na disertaci až do obhajoby nic měnit.

§ 22

Oznámení o obhajobě disertace

[1] Předseda komise pro obhajobu určí dobu a místo obhajoby. Konání obhajoby oznámí vyhláškou na pracovišti, při němž komise působí, a zajistí prostřednictvím sekretariátu Státní komise její uveřejnění ve Věstníku ministerstva školství a kultury. Vyhlášku spolu s tezemi disertace zašle neprodleně též oponentům, členům komise, před níž se bude obhajoba konat, pracovišti uchazeče a dalším pracovištům a institucím, které mohou mít

podle tématu disertace zájem na obhajobě, zejména však pracovištěm, při nichž působí komise pro obhajoby v příslušném oboru. Pracoviště, jimž byla vyhláška zaslána, zajistí, aby se s jejím obsahem i s tezí mohli seznámit všichni pracovníci. Uchazeči a členům komise, před kterou se bude obhajoba konat, zašle předseda komise v opise též oponentské posudky nejpozději do 15 dnů před dnem obhajoby.

(2) V oznámení pro sekretariát Státní komise se uvede:

- a) jméno a příjmení uchazeče s označením dosažené vysokoškolské kvalifikace, vědecká hodnost, vědeckopedagogický titul, pracoviště a funkce,
- b) den, hodina a místo obhajoby,
- c) název a obor disertace,
- d) jména a příjmení oponentů s uvedením jejich vědecké hodnosti, titulu, funkce a pracoviště,
- e) místo, kde se lze seznámit s disertací,
- f) zda uchazeč ukončil úspěšně aspiranturu, vykonal kandidátské zkoušky nebo byl od nich osvobozen; byl-li od některých zkoušek osvobozen, uvedou se důvody a orgán, který o osvobození rozhodl. Pro obhajobu doktorské disertace se uvede, jak splňuje uchazeč podmínky § 1 odst. 5,
- g) kdy byla žádost podána.

(3) Každý, kdo má o obhajobu disertace zájem, může do disertace nahlížet, činit z ní poznámky a výpisy a podat písemně nejpozději v den obhajoby své posudky nebo vyjádření předsedovi komise pro obhajoby, popřípadě je při obhajobě ústně přednést.

(4) O tom, má-li být disertace vzhledem k obsahu, který je třeba v zájmu státu utajit, obhajována neveřejně, rozhodne pracoviště uchazeče v dohodě s nadřízeným orgánem. Předseda komise pro obhajoby pak postupuje podle příslušných předpisů o ochraně utajovaných skutečností.

(5) Komise pro obhajoby a orgán, který jí zřídil, jsou povinny pečovat o to, aby se obhajoba kandidátské disertace konala nejpozději do 8, doktorská nejpozději do 12 měsíců ode dne podání žádosti o povolení obhajoby. O překročení lhůty je nutno vyrozumět Státní komisi s uvedením důvodů.

§ 23

Povolení obhajoby kandidátské disertace jako disertace doktorské

Má-li podle posudku všech oponentů práce předložená jako kandidátská disertace vědeckou úroveň disertace doktorské, postoupí předseda komise, před níž se měla obhajoba konat, po dohodě s uchazečem a po doplnění potřebných dokladů žádost pracovišti, při němž je zřízena věcně příslušná komise pro doktorské obhajoby, popřípadě orgánu uvedenému v § 18 odst. 2. Řízení pak pokračuje podle předpisů o obhajobě doktorské di-

sertace, přičemž zejména musí být splněny náležitosti uvedené v § 17 odst. 4.

Komise pro obhajoby

§ 24

(1) Orgány uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) zřizují a ruší komise pro obhajoby kandidátských disertací, komise pro obhajoby veřejnou rozpravou a komise pro obhajoby doktorských disertací, a to zpravidla jako stálé komise pro určité vědy nebo obory (§ 2 odst. 1 písm. a)), popřípadě podle směrnic Státní komise pro ucelené úseky oborů. Tyto orgány rovněž jmenují a odvolávají předsedu, zástupce předsedy a další členy komise. O složení každé komise jsou povinny informovat Státní komisi.

(2) Komise pro obhajoby kandidátských disertací a komise pro obhajoby veřejnou rozpravou jsou alespoň pětičlenné, komise pro obhajoby doktorských disertací jsou alespoň devítičlenné. Členové komisi musí být odborníky příslušného nebo příbuzného oboru, zpravidla doktorem nebo kandidátem věd. Pro obhajoby kandidátských disertací a pro obhajoby veřejnou rozpravou musí být alespoň dva členové komise doktorem věd, profesorem nebo vedoucími vědeckými pracovníky; pro obhajoby doktorských disertací musí být alespoň tři členové komise doktorem věd a alespoň tři další členové buď doktorem věd, nebo profesorem anebo vedoucími vědeckými pracovníky; výjimky z této zásady povoluje Státní komise.

(3) Ve zvláštních případech, zejména vyžaduje-li toho povaha disertace, lze výjimečně zřídit podle zásad uvedených v odst. 1 a 2 i dočasnou komisi pro jednotlivou obhajobu.

(4) Vedoucí funkcionář orgánu, který komisi zřídil, může v případě potřeby doplnit komisi pro určitou obhajobu nejvýše o dva další vynikající odborníky. Toto doplnění se Státní komisi nehlásí.

§ 25

(1) Při obhajobě se za další členy komise s hlasovacím právem považují též přítomní oponenti.

(2) K platnosti obhajoby i rozhodování o návrhu na udělení vědecké hodnosti se vyžaduje přítomnost nejméně dvou třetin všech členů komise včetně přítomných oponentů. Přítomní členové nesmějí být všichni z téhož pracoviště.

(3) Školitel a spoluautor disertace, pokud jsou členy komise, se neúčastní rozhodování o návrhu na udělení hodnosti (§ 18 odst. 1) a nepočítají se pro tento případ za členy komise.

Průběh obhajoby

§ 26

(1) Obhajoba je veřejně přístupná, pokud nebyla prohlášena za neveřejnou (§ 22 odst. 4), a

každý, kdo je přítomen, má právo se účastnit diskuse.

(2) Obhajoba se koná na pracovišti, při němž komise působí, anebo podle rozhodnutí předsedy komise pro obhajoby na závodech i na jiných pracovištích, s jejichž prací disertace souvisí, projeví-li o obhajobu zájem.

(3) Při obhajobě disertace musí být po celou dobu obhajoby přítomni, jde-li o kandidátskou disertaci, alespoň dva oponenti, z nichž alespoň jeden je doktor věd, profesor anebo vedoucí vědecký pracovník, a jde-li o doktorskou disertaci, alespoň tři oponenti, z nichž alespoň dva jsou doktory věd, profesory anebo vedoucími vědeckými pracovníky.

(4) Obhajobu řídí předseda komise nebo jeho zástupce. Oponent obhajobu řídit nemůže.

§ 27

(1) Obhajobu disertace zahájí předsedající stručným vylíčením životního běhu uchazeče s přihlédnutím k posudkům podle § 14, sdělí téma disertační práce a přehled vědeckých prací, objevů a vynálezů uchazeče, jakož i posudky o nich. Je-li uchazeč aspirantem, přečte předsedající posudek školitele a katedry (oddělení ústavu), na níž disertace byla vypracována.

(2) Uchazeč vyloží stručně podstatný obsah své disertace.

(3) Oponenti přednesou podstatný obsah svých posudků; za nepřítomné oponenty tak učiní předsedající nebo jiný člen komise (§ 26 odst. 3). Uchazeč je povinen zaujmout stanovisko k jejich posudkům, zejména ke všem námitkám, připomínkám a dotazům.

(4) Poté předsedající seznámí přítomné s dalšími posudky a vyjádřeními, které byly podány, a zahájí diskusi.

(5) V diskusi ke kandidátské disertaci se ověřuje správnost, zdůvodněnost a vědecká původnost a závažnost poznatků obsažených v disertaci, jakož i správnost a výstižnost předložených posudků. Kromě toho se v diskusi ověří, pokud je třeba, hloubka teoretických znalostí uchazeče.

(6) V diskusi k doktorské disertaci se ověřuje jednak vědecká originalita a závažnost disertace i správnost a zdůvodněnost poznatků v ní obsažených, jednak význam předložené disertace pro další rozvoj bádání nebo pro společenskou praxi; zároveň se v diskusi ověří správnost a výstižnost předložených posudků. Pokud je třeba, posoudí se v diskusi též význam dalších uchazečových prací, které ho mají charakterizovat jako vyhraněnou vědeckou osobnost.

(7) V diskusi odpoví uchazeč na všechny dotazy a zaujme stanovisko ke všem podnětům a námitkám účastníků diskuse.

(8) O obhajobě se pořídí výstižný zápis se zřetelem k odst. 3, 5, 6 a 7, který podepíše předsedající.

§ 28

(1) Ihned po skončení obhajoby se na neveřejném zasedání komise zhodnotí průběh a výsledek obhajoby. Potom se hlasuje o návrhu na udělení vědecké hodnosti.

(2) Hlasuje se tajně hlasovacími lístky, které obsahují údaj: „souhlasím — nesouhlasím s udělením vědecké hodnosti“. Jeden z těchto údajů hlasující škrtně. Jiný způsob hlasování činí hlas neplatným.

(3) K podání návrhu na udělení vědecké hodnosti je třeba, aby pro návrh byla odevzdána většina hlasů přítomných členů komise. Není-li při hlasování o podání návrhu na udělení vědecké hodnosti kandidáta věd přítomno víc než pět členů komise, je třeba, aby pro podání návrhu na udělení vědecké hodnosti byly odevzdány alespoň čtyři kladné hlasy. Návrh na udělení vědecké hodnosti doktora věd lze podat, hlasovalo-li při minimální účasti 6—7 členů pro jeho podání nejméně pět členů komise. Při záporném výsledku obhajoby doktorské disertace je komise povinna rozhodnout, zda podá návrh na udělení hodnosti kandidáta věd, jestliže disertant tuto hodnost ještě nemá.

(4) O výsledku hlasování se pořídí zápis, který podepíší všichni hlasující.

(5) Předsedající vyhlásí ihned po skončení hlasování veřejně výsledek hlasování o podání návrhu na udělení vědecké hodnosti.

§ 29

Nepodala-li komise, před kterou se obhajoba konala, návrh na udělení vědecké hodnosti, může se uchazeč odvolat do 30 dnů od konání obhajoby k orgánu, který komisi zřídil.

Část čtvrtá

OBHAJOBA VEŘEJNOU VĚDECKOU ROZPRAVOU

§ 30

(1) Vynikající pracovníci, kteří svými pracovními výsledky, ověřenými v praxi, již objektivně prokázali vyšší vědeckou kvalifikaci, mohou získat vědeckou hodnost kandidáta věd bez vykonání zkoušek tím, že ve veřejné vědecké rozpravě obhájí společenský význam svých vědeckých prací.

(2) Vědecké práce, jejichž společenský význam se má obhájit, mají přinášet nové vědecky zdůvodněné poznatky, které mají značný společenský význam svým přínosem pro praxi nebo pro rozvoj vědeckého bádání.

(3) Návrh na povolení obhajoby podle odst. 1 předkládá vědecká instituce, vědecký orgán nebo vědecká organizace. Předloží jej orgánu, oprávněnému zřizovat pro příslušný obor komise pro obha-

joby veřejnou rozpravou podle § 5 odst. 3 zákona. K návrhu připojí:

- a) doklady podle § 13 odst. 1 písm. a) — f),
- b) vědecké práce, jejichž společenský význam se má v rozpravě obhájit; předloženy mohou být vědecké práce, realizovaná vědecká díla apod.,
- c) doklady (posudky, vyjádření) o společenském významu těchto prací,
- d) zhodnocení činnosti navrhovaného pracovníka z hlediska podmínek uvedených v § 31 odst. 1.

§ 31

(1) Pro povolení obhajoby je nutným předpokladem, aby navrhovaný pracovník

- a) vykazoval vynikající pracovní výkony podstatně založené na jeho vědecké kvalifikaci a hlubokých teoretických znalostech,
- b) přinesl svými pracemi nové poznatky, které se uplatnily ve společenské praxi,
- c) splňoval podmínky podle § 7 odst. 1 zákona; podmínku vysokoškolského vzdělání může ve zvlášť odůvodněných případech prominout Státní komise.

(2) Obhajobu lze povolit za uvedených předpokladů profesorům, docentům, vedoucím a samostatným vědeckým pracovníkům a se souhlasem Státní komise i jiným osobám.

§ 32

(1) O povolení obhajoby rozhodne prostou většinou hlasů všech členů orgán oprávněný zřídit příslušnou komisi.

(2) Proti zamítavému rozhodnutí podle odst. 1 může se navrhující instituce odvolat do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí ke Státní komisi.

§ 33

(1) Pro řízení o obhajobě veřejnou rozpravou platí, pokud není stanoveno jinak, obdobně ustanovení upravující řízení o obhajobě kandidátské disertace. Jde zejména o ustanovení § 18 odst. 4, § 20 odst. 1, 2, 4, 6, § 21, § 22, § 25, § 26, § 27 odst. 1, 2, 3, 4, 7, 8, § 28, § 42 odst. 2.

(2) V diskusi se má především kriticky ověřit společenský význam předložených prací, jakož i vědecká zdůvodněnost a původnost poznatků, které tyto práce přinášejí. Rozhodne-li komise, že nepodává návrh na udělení hodnosti, lze se proti tomuto rozhodnutí odvolat ke Státní komisi podle § 38 odst. 1.

Část pátá

UDĚLENÍ VĚDECKÉ HODNOSTI

§ 34

(1) Byla-li obhajoba úspěšná, předloží předseda komise do 15 dnů po skončení obhajoby spisy týkající se řízení o obhajobě orgánu oprávněnému rozhodovat o udělení hodnosti (§ 2 odst. 2).

(2) Rozhoduje-li o udělení vědecké hodnosti jiný orgán než ten, který zřídil komisi pro obhajobu, předkládají se spisy prostřednictvím tohoto orgánu, který k nim připojí své vyjádření.

(3) Orgán oprávněný rozhodovat o udělení vědecké hodnosti posoudí na základě zprávy předsedy komise pro obhajoby nebo některého jejího člena, zda byly splněny všechny podstatné věcné i formální náležitosti obhajoby a zda jsou splněny obecné podmínky stanovené zákonem pro udělení vědecké hodnosti. O udělení vědecké hodnosti rozhodne veřejným hlasováním prostou většinou hlasů přítomných členů.

(4) Nejsou-li splněny podmínky uvedené v odst. 3, zamítne udělení vědecké hodnosti a toto své rozhodnutí věcně odůvodní. Bylo-li udělení vědecké hodnosti zamítnuto proto, že nebyly splněny všechny podstatné věcné i formální náležitosti obhajoby, zruší obhajobu a učiní opatření pro řádný průběh nové obhajoby.

(5) Při jednání o rozhodování orgánu o udělení vědecké hodnosti je třeba přítomnosti nejméně dvou třetin všech členů.

§ 35

(1) Předseda orgánu oprávněného udělit vědeckou hodnost oznámí rozhodnutí podle § 34 písemně uchazeči, jeho pracovišti, příslušné komisi pro obhajobu, popřípadě též orgánu, který ji zřídil, a Státní komisi.

(2) Rozhodnutí, kterým byla uchazeči udělena vědecká hodnost, uveřejní sekretariát Státní komise ve Věstníku ministerstva školství a kultury. V oznámení uvede:

- a) orgán, který vědeckou hodnost udělil, datum jeho rozhodnutí,
- b) skupinu věd, ve které byla vědecká hodnost kandidáta nebo doktora věd udělena,
- c) jméno a příjmení uchazeče s uvedením jeho pracoviště.

Opravné řízení

§ 36

(1) Bylo-li udělení vědecké hodnosti zamítnuto, může uchazeč, popřípadě navrhovatel, podat do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí proti němu odvolání ke Státní komisi. Odvolání se podává v pěti vyhotoveních.

(2) Byla-li vědecká hodnost udělena, může do 30 dnů ode dne uveřejnění ve Věstníku ministerstva školství a kultury podat kdokoli proti udělení hodnosti námitky u Státní komise.

(3) O odvolání nebo o námitkách uvědomí Státní komise ihned orgán, který hodnost udělil, o námitkách uvědomí též uchazeče.

§ 37

(1) Shledá-li Státní komise při rozhodování o odvolání nebo o námitkách, že nebylo při řízení

dbáno podstatných věcných nebo formálních náležitostí, které mohly mít vliv na výsledek řízení, zruší rozhodnutí o udělení vědecké hodnosti, popřípadě i obhajobu a může nařídit novou obhajobu nebo nové řízení před orgánem oprávněným rozhodnout o udělení vědecké hodnosti.

(2) Státní komise zašle své rozhodnutí instituci, jejíž orgán o udělení vědecké hodnosti rozhodl, a ta doručí rozhodnutí Státní komise uchazeči. O svém rozhodnutí uvědomí Státní komise i toho, kdo podal námítky.

(3) Rozhodnutí Státní komise je konečné.

§ 38

Státní komise může v závažných případech zrušit pravomocné rozhodnutí o udělení vědecké hodnosti z vlastního podnětu.

§ 39

Vydání diplomu

(1) Pokyn k vydání diplomu dá Státní komise po uplynutí lhůty stanovené pro podání námitek (§ 36 odst. 2), jestliže námítky nedošly nebo byly Státní komisí zamítnuty.

(2) Diplom vydá slavnostním způsobem akademie věd nebo vysoká škola, jejichž orgány o udělení vědecké hodnosti rozhodly.

§ 40

Udělení čestné vědecké hodnosti

(1) Za předpokladů stanovených zákonem lze k vyjádření vysoké pocty udělit čestnou vědeckou hodnost doktora věd.

(2) K udělení čestné vědecké hodnosti je třeba předchozího souhlasu Státní komise. Žádost o souhlas předkládá Státní komisi s potřebným odůvodněním předseda orgánu, který hodlá hodnost udělit.

(3) Udělení čestné vědecké hodnosti se zpravidla vyhlašuje slavnostním způsobem.

§ 41

Odnětí vědecké hodnosti

(1) O odnětí vědecké hodnosti rozhoduje orgán, který hodnost udělil, pokud nenastala ztráta vědecké hodnosti již výrokem soudu (§ 11 odst. 2 zákona). Pro řízení o odnětí vědecké hodnosti platí ustanovení § 34 a 35 přiměřeně.

(2) Proti rozhodnutí, jímž orgán oprávněný rozhodovat o udělení hodnosti odňal jím udělenou vědeckou hodnost, může občan, jemuž byla hodnost odňata, podat odvolání ke Státní komisi do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

(3) Byla-li pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu vědecká hodnost odňata, je občan povinen vrátit diplom Státní komisi.

§ 42

Evidence vědeckých hodností a uschování disertačních prací

(1) Orgány oprávněné udělovat vědecké hodnosti vedou evidenci vědeckých hodností, které udělily. Státní komise vede evidenci všech udělených vědeckých hodností.

(2) Pracoviště, při němž je zřízena komise pro obhajoby, uschová po jednom výtisku každé disertace a další jeden výtisk zašle k bibliografickému zpracování Státní knihovně ČSSR — Národní knihovně v Praze, která po zpracování postoupí disertaci podle obsahu buď Universitní knihovně v Praze nebo Státní technické knihovně v Praze.

Část šestá

NOSTRIFIKACE VĚDECKÝCH HODNOSTÍ A ZKOUŠEK

§ 43

(1) Vědecké hodnosti získané v zahraničí nabývají platnosti na území Československé socialistické republiky nostrifikací.

(2) Nostrifikovat lze vědecké hodnosti, které svou úrovní odpovídají vědeckým hodnostem získaným v Československé socialistické republice, a jednotlivé zkoušky, pokud jsou předepsány pro udělení vědecké hodnosti.

§ 44

(1) Žádost o nostrifikaci se podává u orgánu oprávněného zřizovat komise pro obhajoby v oboru, v němž byla získána vědecká hodnost nebo složena zkouška, která má být nostrifikována.

(2) Není-li v Československé socialistické republice takový orgán, podá se žádost u Státní komise, která pověří provedením nostrifikace některý orgán oprávněný zřizovat komise pro obhajoby v příbuzném oboru.

(3) K žádosti o nostrifikaci je třeba připojit:

- a) průkaz o státním občanství,
- b) doklad o ukončeném vysokoškolském vzdělání,
- c) disertaci alespoň v jednom vyhotovení,
- d) doklady o předchozím studiu, o zkouškách pokud jsou předepsány pro udělení vědecké hodnosti v Československé socialistické republice, a doklad o udělení příslušné vědecké hodnosti. Pokud mezistátními smlouvami není stanoveno jinak, musí být pravost podpisů a otisků razítek na všech těchto dokladech ověřena ministerstvem zahraničních věcí státu příslušného podle sídla vysoké školy (vědeckého ústavu) a příslušným československým zastupitelským úřadem;

Československý státní občan je povinen připojit k žádosti také:

- e) výpis z rejstříku trestů,

- f) životopis, v němž je nutno uvést i důvody studia v zahraničí,
- g) potvrzení ústředního úřadu (orgánu) o vyslání ke studiu v zahraničí.

§ 45

(1) Žádá-li o nostrifikaci Československý státní občan, opatřím vedoucí funkcionář orgánu, u něhož se žádost podává, hodnocení žadatele podle § 14 odst. 2. Hodnocení nemusí vyžadovat, jestliže žadatel získal vědeckou hodnost, o jejíž nostrifikaci se uchází, na základě studií, k nimž byl vyslán do zahraničí některým československým ústředním úřadem (orgánem).

(2) Žádá-li o nostrifikaci cizí státní příslušník, vyžádá vedoucí funkcionář vyjádření ministerstva vnitra.

(3) Vedoucí funkcionář může s přihlédnutím k obsahu hodnocení žádost zamítnout. Žádost podanou cizincem zamítne, jestliže ministerstvo vnitra s nostrifikací nesouhlasí. Žádost také zamítne, nebyla-li řádně doložena a nedostatek nebyl ve stanovené lhůtě odstraněn. Proti zamítavému rozhodnutí se může žadatel odvolat do 15 dnů od doručení ke Státní komisi.

§ 46

(1) Nebyla-li žádost zamítnuta podle § 45, ustanoví vedoucí funkcionář orgánu, u něhož byla žádost podána, pro nostrifikaci vědecké hodnosti kandidáta věd a nostrifikaci vykonaných zkoušek jednoho a pro nostrifikaci vědecké hodnosti doktora věd dva posuzovatele. Posuzovatelé jsou povinni předložit ve stanovené lhůtě písemné vyjádření, zda vědecká hodnost, o jejíž nostrifikaci se žádá, odpovídá v konkrétním případě svou úroveň vědeckým hodnostem získaným v Československé socialistické republice.

(2) Za posuzovatele mohou být ustanoveni doktoři věd, profesori, vedoucí vědeckí pracovníci, docenti a pracovníci s vědeckou hodností, kteří jsou odborníky v témže oboru, v němž byla udělena hodnost nebo složena zkouška, o jejíž nostrifikaci se žádá. Jedním z posuzovatelů vědecké hodnosti doktora věd musí být doktor věd, profesor nebo vedoucí vědecký pracovník.

§ 47

Žádost o nostrifikaci projedná orgán oprávněný zřídit odpovídající komisi pro obhajobu v příslušném oboru. Hlasování je veřejné; hlasovací právo mají i přítomní posuzovatelé. Rozhodnutí se přijímá většinou hlasů přítomných členů. Má-li tento orgán sám právo udělovat vědecké hodnosti,

rozhodne zároveň o nostrifikaci, jinak předloží svůj návrh k rozhodnutí orgánu, který je oprávněn vědecké hodnosti udělovat (§ 2 odst. 2).

§ 48

(1) Nostrifikace nabývá účinnosti dnem, kdy žadatel získal vědeckou hodnost nebo složil zkoušku, pokud orgán rozhodující o nostrifikaci nestanoví jiný termín.

(2) Orgán, který rozhodl o nostrifikaci vědecké hodnosti, je povinen vést evidenci nostrifikovaných hodností, oznamovat jednotlivá rozhodnutí sekretariátu Státní komise a zajistit jeho prostřednictvím vyhlášení nostrifikace ve Věstníku ministerstva školství a kultury.

(3) Státní komise vede ústřední evidenci všech nostrifikovaných hodností; na základě oznámení podle odst. 2 vyznačí sekretariát Státní komise nostrifikaci v diplomu nostrifikační doložkou nebo vydá žadateli příslušné potvrzení, v němž se potvrdí platnost vědecké hodnosti na území Československé socialistické republiky a uvede den, od kterého je účinná.

§ 49

Nostrifikace zahraničních vědeckých hodností, jež byly provedeny před 1. zářím 1961 bez nostrifikačního řízení nebo přiznáním výhod plynoucích z vědecké hodnosti, považují se za rovnocenné nostrifikacím podle této vyhlášky.

Část sedmá

USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 50

V řízení zahájeném přede dnem účinnosti této vyhlášky se pokračuje podle vyhlášky č. 200/1959 Ú. l. nejdéle do 31. března 1965. Kandidátské zkoušky složené podle dříve platných předpisů zůstávají v platnosti i za účinnosti této vyhlášky, avšak ve lhůtách stanovených touto vyhláškou.

§ 51

Státní komise může v jednotlivých odůvodněných případech povolit výjimku z ustanovení této vyhlášky.

§ 52

Zrušují se vyhlášky Státní komise č. 200/1959 Ú. l., o řízení při udělování vědeckých hodností a č. 68/1961 Sb., o nostrifikaci vědeckých hodností nabytých v zahraničí.

§ 53

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1965.

Předseda:

akademik Katětov, v. r.

199

VYHLÁŠKA

předsedy Československé akademie věd a ministra školství a kultury

ze dne 11. listopadu 1964

o výchově nových vědeckých pracovníků

Předseda Československé akademie věd a ministr školství a kultury v dohodě s předsedou Státní komise pro vědecké hodnosti, předsedou Státní komise pro rozvoj a koordinaci vědy a techniky a vedoucími ostatních zúčastněných ústředních orgánů stanoví k provedení § 2 odst. 2 písm. f) zákona č. 54/1963 Sb., o Československé akademii věd a podle § 22 odst. 2 zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 46/1956 Sb.:

Účel a formy výchovy nových vědeckých pracovníků

§ 1

Účelem výchovy nových vědeckých pracovníků, organizované podle této vyhlášky, je připravit dostatečný počet vědecky kvalifikovaných pracovníků s marxisticko-leninským světovým názorem, schopných samostatně tvůrčí vědecké práce, aktivně se podílejících na úsilí pracujícího lidu o všestranný rozvoj naší společnosti a o její postupný přechod ke komunismu.

§ 2

Předpoklady pro výchovu nových vědeckých pracovníků se vytvářejí již na školách, kde jsou vyhledávání žáci a studenti nadaní pro teoretickou činnost a kde je též podněcován jejich zájem o vědeckou práci. Výběr a přípravu mládeže projevující schopnosti pro tvůrčí práci ve vědě a technice řídí a organizuje na školách všech stupňů a druhů (zejména na středních všeobecně vzdělávacích školách a na vysokých školách) ministerstvo školství a kultury. Studenty nadané pro vědeckou práci zařazují vysoké školy již během studia do diferencované přípravy k vědecké práci. Pracoviště vědeckovýzkumné a vývojové základny spolupracují s vysokými školami v péči o talentované studenty vyšších ročníků a zapojují je do vědeckovýzkumných prací. Umístění těchto studentů po absolvování vysoké školy zajišťuje

ministerstvo školství a kultury podle příslušných předpisů*).

§ 3

(1) Výchova nových vědeckých pracovníků se organizuje v těchto základních formách:

- a) vědecká aspirantura řádná nebo externí,
- b) vědecká příprava při práci na plánovaných výzkumných úkolech.

(2) Výchova ve všech uvedených formách se skládá ze studia odborného, studia marxismu-leninismu a studia jazykového.

(3) Výchova se zakončuje vypracováním kandidátské disertační práce**).

§ 4

Školící a mateřské pracoviště

(1) Výchova nových vědeckých pracovníků se uskutečňuje na školících pracovištích Československé akademie věd, Slovenské akademie věd, vysokých škol a ústředních orgánů. Za školící pracoviště pro daný vědní obor je možno považovat pouze taková, která poskytují záruku pro kvalitní výchovu nových vědeckých pracovníků, významnou částí svého tematického zaměření pracují vědecky v daném oboru, pracuje na nich kolektiv vynikajících odborníků z tohoto oboru a působí na nich jako školitelé pracovníci s kvalifikací uvedenou v § 14 odst. 2. Československá akademie věd určuje, která vědeckovýzkumná pracoviště ústředních orgánů jsou v jednotlivých vědních oborech školícími pracovišti. Školící pracoviště na vysokých školách určuje ministerstvo školství a kultury.

(2) Školící pracoviště organizují výchovu ve spolupráci se zúčastněnými vědeckovýzkumnými pracovišti a v dohodě s příslušnými komisemi pro obhajoby kandidátských disertačních prací.

(3) Školící pracoviště poskytuje pomoc při sestavení studijního plánu a ve studijních otázkách každému, kdo se připravuje k získání vědecké

*) Vládní nařízení č. 16/1963 Sb., o umísťování absolventů vysokých škol, konzervatoří a středních odborných škol.

***) Zákon č. 53/1964 Sb., o udělování vědeckých hodností a o Státní komisi pro vědecké hodnosti.
Vyhláška Státní komise pro vědecké hodnosti č. 193/1964 Sb., o řízení při udělování vědeckých hodností.

hodnosti v oboru, v němž je školící pracoviště pověřeno vychovávat nové vědecké pracovníky.

(4) Je-li pracovník vychováván pro potřebu určitého pracoviště, považuje se toto pracoviště za jeho pracoviště mateřské. Mateřské pracoviště se účastní na řešení důležitých otázek týkajících se výchovy pracovníka, pokud jsou uvedeny v dalších ustanoveních této vyhlášky.

§ 5

Rízení a plánování výchovy

(1) Výchovu nových vědeckých pracovníků řídí Československá akademie věd ve spolupráci s ministerstvem školství a kultury podle objektivních potřeb vědy a techniky a celého národního hospodářství; určuje obory pro výchovu vědeckých pracovníků, vydává obecné závazné předpisy pro tuto oblast, kontroluje jejich dodržování, po stránce kvalitativní i průběh a výsledky výchovy a koordinuje činnost školících pracovišť.

(2) Všechny ústřední orgány sledují stavy a potřebu vědeckých pracovníků ve svých resortech, sestavují návrhy plánů jejich výchovy s přihlédnutím k dlouhodobým perspektivám a řídí plnění těchto plánů. Spravují podřízená školící pracoviště.

(3) Plán výchovy nových vědeckých pracovníků je součástí státního plánu rozvoje vědy a techniky.

Oddíl I

VĚDECKÁ ASPIRANTURA

Část 1

Rádná vědecká aspirantura

§ 6

(1) Rádná vědecká aspirantura (dále jen „aspirantura“) trvá zpravidla tři roky.

(2) Vedoucí školícího pracoviště*) může výjimečně povolit prodloužení doby aspirantury nejvýše o rok; je-li stipendium vypláceno mateřským pracovištěm, může tak učinit jen v dohodě s jeho vedoucím (§ 40 odst. 1).

A. Příjímací řízení

§ 7

(1) Školící pracoviště obsazují podle plánu výchovy místa aspirantů zpravidla na základě konkursu nebo výjimečně na návrh mateřských pracovišť.

(2) Konkurs vyhlašuje vedoucí školícího pracoviště s určením vědních oborů.

*) Vedoucím školícího pracoviště je na vysokých školách děkan fakulty, nedělí-li se vysoká škola na fakulty, rektor, na vědeckovýzkumných pracovištích vysokých škol, přímo podřízených rektorovi vedoucí tohoto vědeckovýzkumného pracoviště.

**) Zákon č. 88/1950 Sb., o pracovních a platových poměrech státních zaměstnanců. Pracovní a platový řád pro zaměstnance vědeckých pracovišť a výzkumných ústavů ústředních úřadů a prováděcí předpisy k tomuto řádu (výnos ministerstva financí ze dne 15. července 1953, č. 163/143100/58).

***) Teoretické obory vysokoškolského studia jsou určeny ve Věstníku MŠK r. 1963, seš. 8, str. 92.

Podmínky přijetí

§ 8

(1) Do aspirantury mohou být přijati uchazeči s vysokoškolským vzděláním mladší 35 let, kteří vyhovují požadavkům kladeným na pracovníky vědeckovýzkumných pracovišť a vysokých škol**) a podrobili se s úspěchem přijímací zkoušce.

(2) V teoretických oborech***) se mohou absolventi vysokých škol přijímat k vědecké výchově přímo po absolvování vysoké školy. Od ostatních uchazečů o aspiranturu se požaduje nejméně dvouletá úspěšná praxe ve zvoleném nebo příbuzném oboru po ukončení vysokoškolského studia; v klinických oborech veterinárních se požaduje praxe nejméně tříletá, v klinických oborech lékařských nejméně tříletá praxe s osvědčením o specializaci I. stupně. Vedoucí školícího pracoviště může z požadavků praxe i její předepsané délky povolit výjimku podle povahy oboru; výjimku však nelze povolit v klinických oborech lékařských nebo veterinárních.

(3) Absolventům vysokoškolského studia při zaměstnání, kteří absolvovali úspěšnou praxi v oboru před započatím studia a v jeho průběhu, může být tato praxe uznána, byla-li konána na místě, na kterém uchazeč získal potřebný přehled a odbornou praxi.

(4) K přijetí cizího státního příslušníka do aspirantury je třeba souhlasu nadřízeného ústředního orgánu.

§ 9

(1) Uchazeč hlásící se k přijetí do aspirantury na základě konkursu podává žádost na školícím pracovišti ve lhůtě stanovené konkursem a uvědomí o tom svého zaměstnavatele.

(2) Je-li uchazeč vyslán do aspirantury mateřským pracovištěm, podává návrh k přijetí vedoucí mateřského pracoviště po projednání s orgány společenských organizací.

(3) K návrhu nebo žádosti se připojí tyto doklady:

- životopis s doklady o vzdělání, o dosavadní odborné praxi, v klinických oborech lékařských též osvědčení o dosažení specializace I. stupně, případně další doklady, jako např. o zkouškách z marxismu-leninismu, z ruštiny a jiných světových jazyků (§ 10 odst. 4);
- komplexní politické, morální a pracovní hodnocení a vyjádření zaměstnavatele k žádosti (u absolventů vysokých škol bez praxe vyjád-

dření fakulty), projednané s uchazečem a s orgány společenských organizací; v hodnocení se provede i rozbor výsledků dosavadní odborné činnosti uchazeče; nebude-li komplexní hodnocení uchazeče a vyjádření zaměstnavatele přiloženo ihned k žádosti, vyžádá si ho školící pracoviště od zaměstnavatele uchazeče;

c) soupis publikovaných i nepublikovaných prací uchazeče, popř. odborné posudky těchto prací.

Přijímací zkouška

§ 10

(1) Všichni uchazeči o aspiranturu, bez ohledu na to, zda se přihlásili na základě konkursu nebo byli navrženi mateřským pracovištěm, konají na školícím pracovišti přijímací zkoušku před přijímací komisí. Účelem přijímací zkoušky je celkově ověřit v osobním rozhovoru s uchazečem jeho předpoklady k vědecké práci.

(2) K přijímací zkoušce pozve uchazeče, který jinak splňuje všechny podmínky přijetí, vedoucí školícího pracoviště.

(3) Při zkoušce má uchazeč prokázat větší schopnosti a nadání pro zvolený obor než průměrný absolvent vysoké školy; dále má prokázat znalosti základů marxismu-leninismu včetně jejich praktické aplikace a znalosti ruštiny a aspoň jednoho dalšího světového jazyka (němčiny, angličtiny, francouzštiny, španělštiny nebo italštiny) v rozsahu předepsaném pro vysoké školy. Přijímací zkouška je ústní a trvá zpravidla nejdéle dvě hodiny.

(4) Na základě předložených dokladů upustí přijímací komise od ověření znalostí ze zvoleného oboru nebo z marxismu-leninismu nebo jazyků u uchazečů, kteří nejsou povinni konat z těchto předmětů během aspirantury kandidátskou zkoušku (§ 25 odst. 3, § 27 odst. 3 a § 28 odst. 3).

§ 11

(1) Přijímací komise se skládá z předsedy a zpravidla dvou dalších členů. Předsedou je vedoucí školícího pracoviště nebo jeho zástupce, dalšími členy jsou školitel a vědecký pracovník nebo vynikající odborník působící v příslušném oboru; tímto členem je obvykle zástupce příslušné komise pro obhajobu. V případě, že uchazeč koná přijímací zkoušku ze základů marxismu-leninismu, je členem přijímací komise též pracovník katedry marxismu-leninismu. Podle potřeby jsou členy přijímací komise rovněž pracovníci kateder ruského a druhého světového jazyka, kteří ověří jazykové znalosti uchazečů a navrhnou přijímací komisi, zda je nutné, aby uchazeč konal ještě kandidátskou zkoušku z jazyků. Přijímací zkoušce může být přítomen též zástupce mateřského pracoviště (§ 4 odst. 4).

(2) Přijímací komise se usnáší o výsledku přijímací zkoušky v neveřejném zasedání, a to většinou hlasů všech svých členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje mínění, pro které hlasoval předseda. Celkové zhodnocení výsledků přijímací zkoušky se vyjadřuje stupněm „prospěl“ nebo „neprospěl“.

(3) Přijímací komise zároveň rozhodne, zda je nutné, aby uchazeč v jiném než společenskovědním oboru, který absolvoval na vysoké škole učební předmět základy marxismu-leninismu a vykonal tam z tohoto předmětu zkoušky stanovené učebním plánem, konal ještě kandidátskou zkoušku z tohoto předmětu. Určí také, zda je nutné, aby uchazeč konal ještě kandidátskou zkoušku z jazyků.

(4) O výsledku přijímací zkoušky se pořídí zápis, v němž přijímací komise případně uvede své doporučení ke stanovení předmětů odborné kandidátské zkoušky a individuálního studijního plánu.

(5) Po zkoušce oznámí předseda přijímací komise uchazeči její výsledek a vydá mu o ní písemné potvrzení. Neprospěl-li uchazeč, oznámí mu předseda komise stručné důvody.

(6) Vykonal-li úspěšně přijímací zkoušku více uchazečů než je plánovaný počet nově přijatých, určí přijímací komise pořadí a veřejně je vyhlásí. Při stanovení pořadí přihlédne přijímací komise též k praxi a publikační činnosti uchazečů.

(7) Uchazeč, který při přijímací zkoušce neprospěl, může ji opakovat nejdříve po jednom roce.

Přijetí za aspiranta

§ 12

(1) O přijetí uchazečů do aspirantury rozhodne podle výsledku přijímací zkoušky vedoucí školícího pracoviště, popř. též v dohodě s vedoucím mateřského pracoviště (§ 4 odst. 4).

(2) S přijetím uchazeče do aspirantury přijímá školící pracoviště povinnost zabezpečit aspiranta stipendiem a uhradit za něj i ostatní výdaje (§ 40 odst. 5). V případě, že jde o uchazeče, který má být vychováván pro potřebu mateřského pracoviště (§ 4 odst. 4), přijímá uvedenou povinnost toto pracoviště.

(3) S uchazečem přijatým do aspirantury roztváře zaměstnavatel pracovní poměr dnem nástupu do aspirantury. Nástupní termín určí vedoucí školícího pracoviště podle provozních podmínek školícího pracoviště, popř. též po dohodě s vedoucím mateřského pracoviště aspiranta (§ 4 odst. 4).

§ 13

Po ukončení přijímacího řízení předloží vedoucí školícího pracoviště, popř. též vedoucí mateřského pracoviště (§ 4 odst. 4), svým nadřízeným orgánům seznamy přijatých aspirantů s daty potřebnými pro evidenci o výchově (§ 62); pokud

* Usnesení vlády ze dne 4. května 1954 č. 783.

Vládní nařízení č. 16/1963 Sb., o umístování absolventů vysokých škol, konzervatoří a středních odborných škol (§ 11 odst. 3).

jde o vysoké školy, též ministerstvu školství a kultury.

B. Odborné vedení

§ 14

Školitel

(1) Odborné vedení aspiranta je svěřeno školiteli.

(2) Školiteli mohou být členové akademii věd, doktoři věd, profesori, docenti, vedoucí a samostatní vědeckí pracovníci. Vedoucí školních pracovišť, na vysokých školách po vyjádření vědecké rady fakulty, pověřují funkcí školitelů vědecké pracovníky vyhovující těmto kvalifikačním předpokladům ve vědních oborech, v nichž je školící pracoviště určeno pro výchovu nových vědeckých pracovníků. K pověření funkcí školitele v jiných vědních oborech je třeba souhlasu Československé akademie věd, na vysokých školách ministerstva školství a kultury. Výjimečně mohou být funkcí školitele pověřeni i jiní pracovníci téže vědecké úrovně jako výše uvedení. K jejich pověření je rovněž třeba souhlasu Československé akademie věd; na vysokých školách souhlasu ministerstva školství a kultury.

(3) Školitele jednotlivým aspirantům ustanovuje vedoucí školícího pracoviště. Jednomu školiteli nemá být zpravidla přiděleno současně ke školení více než pět pracovníků. Přidělení aspirantů se počítají do výzkumného kolektivu vedeného školitelem. Školícím pracovištěm aspiranta je vědecko-výzkumné pracoviště, na němž je školitel aspiranta pověřen vykonáváním této funkce.

(4) Vedení aspirantů je součástí pracovních povinností školitele na školícím pracovišti při vedení vědeckovýzkumného kolektivu. Vedení aspirantů na vysokých školách se školitelům započítává do pedagogických povinností.* Školitel je povinen věnovat se výchově tak, aby aspirant byl soustavně veden k tvůrčí vědecké práci, a to na úkolech školícího pracoviště. Sestavuje s aspirantem individuální studijní plán, volí v dohodě s ním, popř. též s jeho mateřským pracovištěm (§ 4 odst. 4), téma kandidátské disertační práce a řídí práci aspiranta na tomto tématu, navrhuje podle potřeby konzultace u jiných odborníků (vedlejších školitelů) nebo zařazení do skupinového vědeckého studia, vysílání aspiranta na studijní pobyt na externí pracoviště nebo do ciziny. Odpovídá celkově za průběh studia aspiranta a navrhuje, jak má být studium věcně i finančně zabezpečeno.

§ 15

Vedlejší školitel

Vedoucí školícího pracoviště může na návrh školitele ustanovit aspirantu vedlejšího školitele pro určitý věcný i časový úsek studia z vědeckých

nebo odborných pracovníků školícího pracoviště nebo s předchozím souhlasem jejich pracoviště i z pracovníků působících jinde.

C. Studium

§ 16

Metody studia

Během výchovy osvojuje si aspirant metody vědecké práce, prohlubuje si znalosti svého oboru a teoretické znalosti předmětů odborné kandidátské zkoušky, zdokonaluje si znalosti marxismu-leninismu a jazyků, koná příslušné zkoušky a pracuje na kandidátské disertační práci, která je výsledkem jeho soustavné a samostatné činnosti při vědecké práci.

§ 17

Studijní plán

(1) Náplň studia se určuje v individuálním studijním plánu aspiranta, který schvaluje vedoucí školícího pracoviště na návrh školitele nejdéle do dvou měsíců od přijetí aspiranta do výchovy.

(2) Studijní plán obsahuje zásadní linii práce aspiranta. Jsou v něm uvedeny nejdůležitější úkoly charakterizující obsah a postup studia. Studijní plán sestavuje školitel za účasti aspiranta; musí být upraven tak, aby bylo možno průběžně kontrolovat plnění hlavních úkolů v předem stanovených lhůtách a aby připouštěl postupné zpřesňování a úpravy podle postupu školení.

(3) Návrh studijního plánu projedná školitel před předložením vedoucímu školícího pracoviště v oddělení nebo katedře, kde se má školení konat, a popř. též s mateřským pracovištěm (§ 4 odst. 4), s nímž též dohodne konkrétní podmínky spolupráce při výchově.

(4) Studijní plán je závazný pro všechny zúčastněné činitele. Je-li třeba jej ze závažných důvodů měnit, nutno změnu projednat stejným způsobem, jako při schvalování původního studijního plánu.

Studium marxismu-leninismu

§ 18

(1) Cílem studia marxismu-leninismu je osvojení znalostí speciálních problémů marxistické teorie a metody v úzké spojitosti s odborným zaměřením kandidátské práce či oboru. Výuka marxismu-leninismu se soustřeďuje k aspektům filosofické problematiky vědního oboru aspiranta (všude tam, kde to povaha oboru připouští), k důležitým otázkám socialistické ekonomiky a k zákonitostem soudobých sociálně politických procesů.

(2) Studium marxismu-leninismu řídí katedry dialektického a historického materialismu vysokých škol, kde tyto katedry nejsou zřízeny, katedry základů marxismu-leninismu, v Československé aka-

* Je-li školitelem stanoven externí spolupracovník školícího pracoviště, platí pro honorování jeho činnosti čl. 4 výnosu MŠK z 13. 1. 1958 čj. 38 200/1955-PAM, o úpravě diferenčních placů, pedagogických odměn a odměn externích učitelů na vysokých školách. (Školství — sborník právních předpisů, svazek IV, str. 718).

demii věd a Slovenské akademii věd též vlastní organizační jednotky (dále jen „katedry“). Je-li školící pracoviště mimo sídlo katedry pověřené řízením studia aspirantů v marxismu-leninismu, může ministerstvo školství a kultury výjimečně povolit, aby se vyučování marxismu-leninismu dalo jiným způsobem, je-li zaručena potřebná úroveň vyučování: v tom případě hradí náklady spojené s vyučováním příslušné školící pracoviště, popř. mateřské pracoviště (§ 4 odst. 4), pro jejichž aspiranty se školení koná.

§ 19

(1) Pro aspiranty, kteří nekonají kandidátskou zkoušku z marxismu-leninismu (§ 11 odst. 3), pořádají katedry přednášky, diskusní večery a setkání s odborníky, kteří se filosoficky zabývají metodickými otázkami moderní vědy, s kvalifikovanými ekonomy socialismu a zkušenými pracovníky našeho politického života. Katedry přitom spolupracují se školícími pracovišti tak, aby se světónázorové a obecné metodologické otázky v příslušném vědním oboru staly součástí odborného vedení aspiranta ze strany školitele a školícího pracoviště.

(2) Pro aspiranty, kteří konají kandidátské zkoušky z marxismu-leninismu, organizují katedry ve spolupráci se školícími pracovišti výuku marxismu-leninismu, zpravidla ve dvousemestrových kursech. Ministerstvo školství a kultury vydává v dohodě s Československou akademií věd k obecné problematice této výuky vzorový tematický plán studia.

(3) Pro pomoc aspirantům zařazeným do výchovy v oblasti věd společenských, kteří vypracovávají ke zkoušce z marxismu-leninismu písemnou práci (§ 27 odst. 4), organizují katedry konzultace.

(4) Rektor vysoké školy zařadí jednotlivé aspiranty do studia na katedře ihned po skončení přijímacího řízení, a to na žádost vedoucích školících pracovišť. Do studia na katedře akademie věd přihlašují aspiranty vedoucí školících pracovišť prostřednictvím úřadu prezidia Československé akademie věd, popř. úřadu předsednictva Slovenské akademie věd.

Jazykové studium

§ 20

(1) Jazykového studia se zúčastní aspiranti, kterým bylo podle rozhodnutí přijímací komise (§ 11 odst. 3) uloženo vykonat jazykové kandidátské zkoušky, nepovinně i ostatní aspiranti, kteří si zdokonalují své jazykové znalosti.

(2) Jazykové studium záleží ve studiu ruského jazyka a ve studiu druhého světového jazyka, a to angličtiny, němčiny, francouzštiny, španělštiny nebo italštiny.

(3) Cílem jazykového studia je, aby aspirant dosáhl takové znalosti, že bude s to jednat o otázkách svého oboru s potřebnou znalostí odborné terminologie, používat při své práci cizojazyčné odborné literatury a poslouchat odborné přednášky. Mimoto si má aspirant osvojit nejběžnější formu písemných projevů ve svém oboru (dotaz, krátká zpráva a resumé apod.).

(4) Jazyk ruský a druhý jazyk se studuje na jazykových katedrách vysokých škol, v Československé akademii věd a Slovenské akademii věd též ve vlastních organizačních jednotkách (dále jen „jazykové katedry“) a v jazykových kursech v rámci lidových universit Československé společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí (dále jen „lidové university“). Je-li školící pracoviště mimo sídlo vysoké školy nebo v sídle vysoké školy, na níž není zřízena jazyková katedra a v místě školícího pracoviště se nepořádá příslušný jazykový kurs lidové university, postupuje se obdobně podle § 18 odst. 2 věta druhá.

§ 21

(1) Zařazování jednotlivých aspirantů do jazykových kateder se děje obdobně podle § 19 odst. 4. Do jazykových kursů lidových universit přihlašují aspiranty jejich školící pracoviště.

(2) Jazyk ruský a druhý jazyk se studuje za vedení učitele nejméně dvě hodiny týdně v kroužcích o dvou až pěti účastnících. Metodický postup, rozsah lexikálních a gramatických požadavků a učební texty stanoví vedoucí katedry se souhlasem děkana fakulty, v Československé akademii věd a Slovenské akademii věd se souhlasem vědeckého kolegia jazykovědy v rámci pokynů, které vydává ministerstvo školství a kultury v dohodě s Československou akademií věd.

(3) Po vykonání kandidátských zkoušek může školný pracovník požádat katedru, na které studoval, o individuální konzultace zaměřené především na odbornou terminologii a frazeologii dotčeného oboru.

§ 22

Výroční hodnocení a ostatní kontrola průběhu výchovy

(1) Vedoucí školícího pracoviště odpovídá za vědeckou a pedagogickou úroveň výchovy aspirantů na svém školícím pracovišti. Dbá o to, aby byly pro ni vytvořeny nejlepší podmínky a aby se stala věcí celého pracoviště, především pak oddělení nebo katedry, kde se pracovník školí. Zajišťuje včasné projednání studijního plánu a témat kandidátských disertačních prací, sleduje a hodnotí práci školitelů a podle potřeby svolává metodické porady školitelů. O výsledku výchovy pravidelně informuje ústavní (vědeckou) radu.

(2) Vedoucí školícího pracoviště provádí kon-

* Úmluva mezi ministerstvem školství a kultury, Československou akademií věd a Československou společností pro šíření politických a vědeckých znalostí o pořádání jazykových kursů pro vědecké pracovníky v rámci lidových universit vědy, techniky a umění (Věstník MŠK r. 1962, seš. 35, str. 403).

cem každého roku aspirantury na základě písemné zprávy školitelů výroční hodnocení (atestace) studia všech aspirantů, rozhoduje o pokračování v jejich výchově a případné úpravě studijního plánu podle předpokládaného pracovního zařazení aspiranta po ukončení studia. Hodnocení se účastní popř. též zástupci mateřských pracovišť (§ 4 odst. 4). O výsledku hodnocení podává vedoucí školícího pracoviště zprávu nadřízenému orgánu.

(3) Vedoucí školícího pracoviště může, popř. též v dohodě s mateřským pracovištěm (§ 4 odst. 4), v průběhu školení v odůvodněných případech změnit formu výchovy, vytvoří-li se tím příznivější podmínky pro studium pracovníka.

§ 23

Práva a povinnosti aspirantů

(1) Aspirant je na školícím pracovišti členem pracovního kolektivu oddělení nebo katedry. Aspirant se účastní pravidelně schůzí, na kterých se projednávají vědecké nebo pedagogické otázky týkající se činnosti oddělení nebo katedry a v jejich rámci se účastní politické a veřejné práce. Je oprávněn používat laboratoří, kabinetů, knihoven, studijních publikací a materiálů školícího pracoviště v témž rozsahu jako pracovníci tohoto pracoviště.

(2) Aspirant je povinen plnit svědomitě studijní plán, konat kandidátské zkoušky a vypracovat kandidátskou disertační práci v termínech stanovených tímto plánem. Za plnění svých povinností odpovídá školiteli.

§ 24

Zajištění studijní kázně

(1) Neplní-li aspirant bez závažných důvodů povinnosti vyplývající z jeho studijního plánu a z této vyhlášky, vedoucí školícího pracoviště jej napomene.

(2) Při opětovném zanedbání povinností dá vedoucí školícího pracoviště aspirantovi výstrahu, a popř. zpraví o tom též mateřské pracoviště (§ 4 odst. 4).

(3) Neplní-li aspirant ani po výstraze své povinnosti, rozhodne vedoucí školícího pracoviště po vyjádření školitele, popř. též mateřského pracoviště (§ 4 odst. 4), o zrušení aspirantury.

D. Kandidátské zkoušky a kandidátská disertační práce

§ 25

(1) Kandidátské zkoušky tvoří:

a) odborná zkouška,

- b) zkouška z marxismu-leninismu,
- c) zkouška z ruského jazyka,
- d) zkouška z druhého světového jazyka.

(2) Jednotlivé zkoušky lze konat v libovolném pořadí.

(3) Pokud vykonal aspirant některou z kandidátských zkoušek již před přijetím do aspirantury, např. na vysoké škole v rámci diferencované přípravy studentů k vědecké práci nebo podle vyhlášky Státní komise pro vědecké hodnosti č. 198/1964 Sb., o řízení při udělování vědeckých hodností, nekonal ji znovu během aspirantury; odborné zkoušky se to týká jen v případě, že ještě neprošla doba její platnosti (odst. 4).

(4) Doba platnosti vykonaných kandidátských zkoušek je stanovena v § 4 odst. 4 vyhlášky Státní komise pro vědecké hodnosti č. 198/1964 Sb., o řízení při udělování vědeckých hodností.*)

§ 26

Odborná zkouška

(1) Odbornou zkoušku vykoná aspirant z širšího vědního základu oborů, v němž se školí, popř. též z příbuzných částí jiných oborů.

(2) Odbornou zkoušku koná aspirant na svém školícím pracovišti.

(3) Od odborné zkoušky nemůže být aspirant osvobozen. Výjimka je možná jen podle ustanovení § 25 odst. 3.

(4) Odborná zkouška je ústní a písemná. Písemná zkouška záleží ve vypracování referátu na téma podle možnosti blízké tématu kandidátské disertační práce. Téma referátu navrhne školitel a schválí vedoucí školícího pracoviště, který může v odůvodněných případech písemnou zkoušku promínout, zejména může-li aspirant předložit publikované původní práce. Referát odevzdá aspirant předsedovi zkušební komise měsíc před stanoveným datem ústní zkoušky.

(5) Ústní zkoušku je možno dělit na dílčí zkoušky. Při zkoušce dostává aspirant otázky z jednotlivých předmětů stanovených pro odbornou zkoušku se zaměřením k problematice kandidátské disertační práce. Ústní zkouška trvá nejdéle dvě hodiny; je-li rozdělena na dílčí zkoušky, trvá každá z nich nejdéle hodinu.

(6) Seznam předmětů odborné zkoušky vydá Československá akademie věd ve spolupráci s ministerstvem školství a kultury a Státní komisí pro vědecké hodnosti.**)

Předměty odborné zkoušky stanoví v konkrétních případech vedoucí školícího pracoviště.

*) Citované ustanovení zní takto:

„Odborná kandidátská zkouška platí pět let. Předseda orgánu, který je oprávněn zřizovat komise pro obhajoby, může na odůvodněnou žádost uchazeče tuto dobu prodloužit nejdéle o další tři roky. Doba platnosti ostatních kandidátských zkoušek je neomezená.“

**) Seznam předmětů odborných kandidátských zkoušek (Věstník MŠK r. 1959, seš. 35—38, str. 347—383 a r. 1962, seš. 11, str. 153—171 a seš. 15, str. 214).

§ 27

Zkouška z marxismu-leninismu

(1) Zkouškou z marxismu-leninismu má aspirant prokázat, že ovládá základy marxismu-leninismu ve všech jeho součástech a že si osvojil poznatky marxistické teorie a metody, zejména pro vědeckou práci ve svém oboru.

(2) Zkouška je ústní, popřípadě též písemná. Ústní zkouška trvá nejdéle 30 minut.

(3) Zkoušku z marxismu-leninismu nekoná aspirant, který je promován filosof, historik, právník, ekonom nebo absolvent Vysoké školy stranické — Institutu společenských věd při ÚV KSČ. Nekouá ji také aspirant zařazený do výchovy v oboru, kde některá ze součástí marxismu-leninismu je předmětem odborné kandidátské zkoušky.

(4) Aspiranti v oborech společenských věd, na něž se nevztahuje ustanovení odstavce 3, konají zkoušku z marxismu-leninismu ve formě písemné práce v rozsahu obvyklém pro práce seminární. Práce má být pokud možno zaměřena k metodologickým otázkám vědního oboru aspiranta. Zhodnocení práce provede katedra v pohovoru s aspirantem. V ostatních oborech konají zkoušku z marxismu-leninismu aspiranti, kteří neabsolvovali na vysoké škole učební předmět základy marxismu-leninismu a nevykonali tam z tohoto předmětu zkoušky stanovené učebním plánem a dále ti, kterým přijímací komise uložila vykonat zkoušku z marxismu-leninismu (§ 11 odst. 3).

§ 28

Zkoušky z jazyků

(1) Zkouškou z ruského a druhého světového jazyka má aspirant prokázat, že

- a) dovede hovořit na téma svého oboru,
- b) je schopen plynule číst a překládat do mateřského jazyka odborný text ze svého oboru s použitím slovníku při obtížných výrazech.

(2) Zkoušky z jazyků jsou ústní a každá z nich trvá nejdéle 30 minut.

(3) Zkoušku z příslušného jazyka koná pouze aspirant, kterému uložila přijímací komise tuto zkoušku vykonat. Aspirant, který vykonal z příslušného jazyka státní zkoušku nebo prokáže, že tento jazyk je jeho mateřským jazykem nebo prokáže, že absolvoval střední nebo vysokou školu, na níž byl tento jazyk jazykem vyučovacím, nekoná zkoušku z příslušného jazyka. Nekouá ji také aspirant, který se specializuje v oboru příslušného jazyka.

(4) Zkoušku z příslušného jazyka koná aspirant na katedře, která řídila toto jeho studium.

§ 29

Pro cizí státní příslušníky přijaté do aspirantury platí, pokud jde o zkoušky z marxismu-leninismu a zkoušky jazykové, zvláštní úprava.*)

Zkušební komise

§ 30

(1) Zkušební komise pro odborné zkoušky se skládá z předsedy a nejméně dvou dalších členů.

(2) Předsedu a členy zkušební komise jmenuje předseda příslušné komise pro ochranu návrh vedoucího školícího pracoviště z odborníků v příslušném nebo příbuzném oboru s vědeckou hodností nebo s vědeckopedagogickým titulem, výjimečně též z jiných pracovníků obdobné úrovně.

§ 31

(1) Zkušební komise pro zkoušky z marxismu-leninismu a pro jazykové zkoušky se skládají z předsedy a dvou dalších členů.

(2) Předsedy zkušebních komisí jsou vedoucí příslušných kateder nebo jimi určení zástupci.

(3) Dalšími členy komise jsou školitel aspiranta nebo jím vyslaný zástupce a pracovník příslušné katedry, kterého určí vedoucí katedry.

§ 32

(1) Zkušební komise jedná o výsledku zkoušky v neveřejném zasedání a usnáší se většinou hlasů všech svých členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje mínění, pro které hlasoval předseda.

(2) Prospěch dosažený při zkoušce se vyjádří dvěma stupni:

prospěl, neprospěl.

(3) O zkoušce a jejím výsledku se sepíše zápis, který podepíše předseda a všichni členové zkušební komise.

(4) O výsledku zkoušky vydá zkušební komise aspirantovi potvrzení.

§ 33

Neprospěl-li aspirant při odborné kandidátské zkoušce, může ji opakovat pouze jednou, a to nejdříve po třech měsících ode dne neúspěšně vykonané zkoušky.

§ 34

Kandidátská disertační práce

(1) Kandidátská disertační práce musí prokázat způsobilost k tvůrčí vědecké práci řešením vědeckého nebo vědeckovýzkumného úkolu, jímž pracovník osvědčil, že ovládá vědecké metody, má hluboké teoretické znalosti a přinesl nové poznatky.

(2) Téma kandidátské disertační práce volí školitel v dohodě s aspirantem, a popř. též s jeho mateřským pracovištěm (§ 4 odst. 4) tak, aby bylo součástí závazného plánovaného úkolu nebo na něj přímo navazovalo, aby bylo výsledkem účelně zaměřené vědecké činnosti a nebylo zpracováno pouze pro kandidátské řízení a aby aspirant na

*) Směrnice CSAV z 7. června 1961 čj. 81 614/20/61.

něm mohl pracovat samostatně, i v případě, že jde o vědeckou práci kolektivní. Téma kandidátské disertační práce schvaluje vedoucí školícího pracoviště nejpozději do konce prvního roku výchovy. Podle okolností může být určeno rámcově a v průběhu řešení upraveno.

(3) Průběh práce i její ukončení se na školícím pracovišti postupně hodnotí v pracovním kolektivu.

(4) Schválí-li vedoucí příslušného oddělení nebo katedry vypracovanou kandidátskou disertační práci, odevzdá ji aspirant vedoucímu školícího pracoviště, aby dal souhlas k jejímu předložení k obhajobě.

(5) Neodevzdá-li aspirant kandidátskou disertační práci do konce určené doby aspirantury (ani po případném jejím prodloužení — § 6 odst. 2), může ji pak dokončit a odevzdat jen při zaměstnání.

E. Přerušení a ukončení aspirantury

§ 35

Přerušení aspirantury

(1) Ze závažných důvodů (zejména z důvodu nástupu vojenské základní služby nebo mateřské dovolené) může vedoucí školícího pracoviště, popř. též v dohodě s mateřským pracovištěm (§ 4 odst. 4), přerušit aspiranturu. Přerušení aspirantury oznámí vedoucí školícího pracoviště svému nadřízenému orgánu.

(2) Celková doba přerušení aspirantury nesmí přesahovat 18 měsíců a ve zcela výjimečných případech 24 měsíců. Doba přerušení aspirantury se nezapočítává do celkové doby aspirantury stanovené v § 6. Přerušením aspirantury nejsou dotčeny nároky aspirantů, které jim vyplývají z předpisů o nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení (§ 39 odst. 2).

§ 36

Úspěšné ukončení aspirantury

(1) Aspirantura je úspěšně ukončena vykoná-li aspirant předepsané kandidátské zkoušky a vypracoval kandidátskou disertační práci způsobilou k předložení k obhajobě.

(2) Potvrzení o úspěšném ukončení aspirantury vydá aspirantovi vedoucí školícího pracoviště.

§ 37

Umístění absolventů aspirantury

Školící pracoviště doporučí aspirantu po úspěšném ukončení výchovy umístění odpovídající jeho

kvalifikaci. Pokud byl však aspirant vychováván pro potřebu mateřského pracoviště (§ 4 odst. 4) doporučí mu umístění toto pracoviště, které má zároveň přednostní právo, aby aspirant byl na něm umístěn.

§ 38

Zrušení aspirantury

(1) Vedoucí školícího pracoviště zruší aspiranturu po vyjádření školitele

- neprospěl-li aspirant při opakované kandidátské zkoušce;
- neplnil-li aspirant soustavně bez závažných důvodů studijní plán, přestože mu byla dána výstraha (§ 24 odst. 3);
- je-li patrné, že aspirant nemůže zvládnout dané úkoly;
- bylo-li výroční hodnocení jeho studia záporné (§ 22 odst. 2);
- vyjde-li najevo, že při přijetí nesplňoval podmínky přijetí nebo odpadnou-li tyto podmínky během aspirantury;
- ze závažných důvodů na žádost aspiranta.

(2) Zrušení aspirantury oznámí vedoucí školícího pracoviště svému nadřízenému orgánu, popř. též mateřskému pracovišti (§ 4 odst. 4).

F. Právní postavení a finanční zabezpečení aspirantů

§ 39

(1) Po dobu trvání aspirantury není aspirant v pracovním poměru. Pokud jde o pracovní dobu, hmotnou odpovědnost za škody aspirantem způsobené a odškodňování pracovních úrazů vztahují se na aspiranta pracovníprávní předpisy platné pro pracovníky školícího pracoviště.

(2) Nemocenské pojištění a důchodové zabezpečení aspirantů se řídí platnými předpisy.*)

(3) Aspirant má v každém kalendářním roce nárok na pracovní volno v délce odpovídající dovolené na zotavenou stanovené podle § 2 odst. 1–4 zákona č. 81/1959 Sb., o placené dovolené na zotavenou, na kterou by měl jinak nárok jako pracovník školícího pracoviště.

§ 40

(1) Školící pracoviště poskytují aspirantům stipendium. Pokud je však aspirant vychováván pro potřebu mateřského pracoviště (§ 4 odst. 4), po-

*) Vyhláška Ústřední radv odborů a Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 102/1957 Ú. l., o nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení studentů a vědeckých aspirantů a § 49 vyhlášky Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 102/1964 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

skytuje mu stipendium toto pracoviště. Výše stipendia se stanoví usnesením vlády.*)

14) Při nepřítomnosti v práci pro nemoc, úraz a u aspirantek také pro těhotenství nebo mateřství nepřisluší aspirantu stipendium od prvního dne nepřítomnosti v práci.

15) Po dobu pracovního volna (§ 39 odst. 3) aspirantu stipendium náleží.

16) Prostředky na stipendia pro aspiranty plánují ústřední orgány ve fondu vědy a techniky a ve svých rozpočtech***) se souhlasem Státní komise pro rozvoj a koordinaci vědy a techniky.

17) Cestovní, stěhovací a jiné výdaje, odměny externím školitelům, příp. další výdaje, hradí za aspiranty přijaté na základě konkursu školící pracoviště; jde-li o aspiranty vyslané k výchově, jejich mateřské pracoviště.

§ 41

(1) Pro studium aspiranta se používá věcného vybavení školícího pracoviště používaného pro řešení výzkumných úkolů. Akademie věd, ministerstvo školství a kultury a ústřední orgány umožňují aspirantům, aby se seznámili s přístroji a zařízeními, jakož i metodami práce, používanými i na jiných vědeckovýzkumných pracovištích a na vysokých školách.

(2) Nelze-li bez ohrožení výsledku studia vystačit s dosavadním věcným vybavením školícího pracoviště a má-li aspirant podle studijního plánu konat experimentální a jiné práce vyžadující zvláštních zařízení a pomůcek, které nejsou dosažitelné popř. ani na mateřském pracovišti (§ 4 odst. 4), sestaví školitel s aspirantem jejich seznam a předloží jej vedoucímu školícího pracoviště, který se popř. dohodne též s mateřským pracovištěm, o je-

lich včasné zařazení do hospodářského a finančního plánu školícího, popř. mateřského pracoviště. Nově požadovaná zařízení musí být toho druhu, aby jich bylo možno použít pro vědeckou činnost školícího, popř. mateřského pracoviště.

§ 42

Uchazečům, kteří byli pozváni k přijímací zkoušce, přísluší placené pracovní volno na dobu nejdéle tří dnů.

Část 2

Externí vědecká aspirantura

§ 43

Obecná ustanovení

(1) Externí vědecká aspirantura (dále jen „externí aspirantura“) je určena pro pracovníky, kteří se školí mimo pracoviště svého zaměstnavatele. Školící pracoviště může při přijetí do externí aspirantury požadovat, aby pracovník během externí aspirantury absolvoval též studijní pobyt na školícím pracovišti (§ 53).

(2) Výchova vědeckých aspirantů v externí aspiranturě probíhá bez přerušení zaměstnání.

(3) Doba externí aspirantury se stanoví individuálně podle vědecké přípravy externího aspiranta, nejvýše však na pět let.

§ 44

Pracovní úlevy

(1) Uchazečům, kteří byli pozváni k přijímací zkoušce, přísluší placené pracovní volno na dobu nejdéle tří dnů.

(2) K výkonu experimentálních, popř. jiných studijních prací, kandidátských zkoušek a k obha-

*) Stipendium řádných vědeckých aspirantů činí:

(Usnesení vlády ze dne 26. června 1963, č. 549)

Aspiranti	Aspiranti v oborech společenských věd KČs	Aspiranti ostatní KČs
s praxí kratší než 2 roky	1000 až 1350	1100 až 1400
s praxí delší než 2 roky	1350 až 1800	1400 až 1700
aspiranti v oborech technických, v klinických oborech veterinárních a v klinických oborech lékařských s osvědčením o specializaci I. stupně s praxí delší než 3 roky	X	1800 až 1900

Stipendium přísluší aspirantům od nástupu do aspirantury, a to ve výši spodní hranice příslušného rozpětí. Zvýšené stipendium, nejvýše střed rozpětí, se aspirantům přizná po úspěšném vykonání kandidátských zkoušek. Další zvýšení stipendia v rámci stanoveného rozpětí je možno provést na základě konkrétních výsledků ve výzkumné činnosti aspiranta. Zvýšení stipendia provede vedoucí pracoviště, které stipendium vyplácí na návrh školitele aspiranta a na doporučení složek školícího pracoviště, na němž se aspirant účastní politické a veřejné práce. Od daně ze mzdy je ze stipendia osvobozena částka Kčs 500.— (odst. 2 písm. a) vyhlášky ministerstva financí č. 309/1952 Ú. l.).

**) Seskupení položek IV. Osobní výdaje mimo mzdový fond, položka 8. Ostatní výplaty fyzickým osobám, v odvětví skupina 2. Kulturní a sociální opatření, oddíl 2. Rozvoj vědy § 10 Stipendia pro výchovu vědeckých pracovníků.

jobě kandidátské disertační práce podle studijního plánu externího aspiranta, přísluší mu placené volno. Délku v rozsahu nepřesahující 30 pracovních dnů ve školním roce dohodne vedoucí školícího pracoviště se zaměstnavatelem externího aspiranta. Zákonný nárok externího aspiranta na dovolenou na zotavenou není dotčen. Zaměstnavatel může podle svých možností poskytnout externímu aspirantu neplacené pracovní volno na doporučení školitele.

§ 45

Podpůrná platnost ustanovení o aspirantuře

(1) Přijímací řízení s uchazeči o externí aspiranturu se provádí podle ustanovení § 7—13 s těmito odchylkami:

- a) Do externí aspirantury jsou pracovníci zpravidla pracovištěm svého zaměstnavatele vysíláni.
- b) Pro uchazeče o externí aspiranturu se nestanoví horní věková hranice.
- c) Hlásí-li se uchazeč k přijetí do externí aspirantury v konkursu musí k žádosti předložit, mimo doklady uvedené v § 9 odst. 3, písemné prohlášení zaměstnavatele, že souhlasí se studiem uchazeče v externí aspirantuře.
- d) Na přijímání externích aspirantů se nevztahuje ustanovení § 12 odst. 2 a 3.

(2) Pro odborné vedení externích aspirantů, jejich studium, kandidátské zkoušky a pro ukončení externí aspirantury platí obdobně ustanovení §§ 14 až 33 s výjimkou ustanovení § 23 odst. 1 věty druhé a § 37.

(3) Pro finanční a věcné zabezpečení studia externích aspirantů platí obdobně ustanovení § 40 odst. 5 a § 41. Při cestách, které externí aspirant vykoná v přímé souvislosti s přípravou kandidátské disertační práce, náleží mu náhrada cestovních výdajů jako při pracovní cestě. Při cestách, konaných v rámci přípravy k předepsaným kandidátským zkouškám, přísluší externímu aspirantu pouze náhrada jízdného.

Oddíl II

VĚDECKÁ PŘÍPRAVA PŘI PRÁCI**NA PLÁNOVANÝCH VÝZKUMNÝCH ÚKOLECH**

§ 46

(1) Vědecká příprava při práci na plánovaných výzkumných úkolech (dále jen „vědecká příprava“) je určena zpravidla pro pracovníky školících pracovišť.

(2) Vědecká příprava se uskutečňuje jako součást pracovních povinností školících pracovníků.

(3) Doba vědecké přípravy se stanoví individuálně podle vědecké průpravy školícího pracovníka nejvýše však na pět let.

§ 47

(1) Školící pracoviště přijímají do vědecké přípravy pracovníky v rámci plánu výchovy nových

vědeckých pracovníků po projednání s orgány společenských organizací.

(2) Pracovník navržený do vědecké přípravy musí vyhovovat podmínkám stanoveným v § 8 s tím rozdílem, že se nestanoví horní věková hranice.

§ 48

Podpůrná platnost ustanovení o aspirantuře

(1) Pro přijímání pracovníků do vědecké přípravy platí obdobně ustanovení § 10—13 s výjimkou § 11 odst. 6 a § 12 odst. 2 a 3.

(2) Pro odborné vedení pracovníků školících ve vědecké přípravě, jejich studium, kandidátské zkoušky i pro ukončení vědecké přípravy, platí obdobně ustanovení § 14—38 s výjimkou ustanovení § 37. Pro věcné zabezpečení vědecké přípravy platí obdobně ustanovení § 41.

Oddíl III

SKUPINOVÉ VĚDECKÉ STUDIUM

§ 49

(1) Cílem skupinového vědeckého studia (dále jen „skupinové studium“) je sdružit pracovníky ve stejném nebo příbuzném oboru za účelem získání teoretických znalostí a vědomostí potřebných k úspěšné vědecké práci v plné šíři příslušného oboru a popř. k vykonání kandidátských zkoušek.

(2) Skupinové studium je určeno jednak pro pracovníky, kteří jsou zařazeni do některé z forem organizované výchovy vědeckých pracovníků a jednak i pro ostatní pracovníky dosud nezařazené do organizované výchovy, pokud si chtějí připravit k vykonání kandidátských zkoušek, popř. si zvýšit svou odbornou úroveň.

§ 50

(1) Ke skupinovému studiu mohou být pracovníci přijati jen se souhlasem svého zaměstnavatele; řádní vědeckí aspiranti se souhlasem vedoucího školícího pracoviště. Pořádající školící pracoviště může, v případě potřeby, ověřit způsobilost uchazečů, kteří nejsou zařazeni do organizované výchovy, přijímacím pohovorem, při němž prokáže uchazeč znalosti zvoleného oboru obdobně podle ustanovení § 10 odst. 3.

(2) Účast pracovníků na skupinovém studiu se posuzuje jako součást jejich pracovních povinností.

(3) Pokud jsou ke skupinovému studiu přijati externí aspiranti neztrácejí nároky na pracovní úlevy vyplývající z externí aspirantury (§ 44 odst. 2); externí aspirantura se po dobu skupinového studia nepřerušuje.

§ 51

(1) Pro skupinové studium se volí vhodné známosty studia se zřetelem k potřebám a znalostem účastníků. Jsou to zejména:

- kursy (pořádané popř. i internátně),
- speciální semináře a cvičení,
- jednotlivé přednášky nebo menší přednáškové cykly,
- rozhovory a diskuse na předem dané téma.

§ 52

Československá akademie věd ve spolupráci s ministerstvem školství a kultury a Státní komisí pro rozvoj a koordinaci vědy a techniky určuje školící pracoviště, která organizují a provádějí, příp. ve spolupráci s jinými vybranými pracovišti, skupinové studium.

Oddíl IV

STUDIJNÍ POBYTY

§ 53

Studijní pobyty pracovníků zařazených do externí aspirantury nebo do vědecké přípravy

(1) Externí aspiranti a pracovníci zařazení do vědecké přípravy mohou být přijati na návrh školícího pracoviště ke čtvrtletnímu až tříletému studijnímu pobytu na vědeckovýzkumných pracovištích za účelem speciálního výcviku ve vědecké práci nebo na pracovištích ve výrobě a provozu za účelem praxe.

(2) Studijní pobyt se uskutečňuje jako součást studia podle studijního plánu školeného pracovníka.

(3) K přijetí ke studijnímu pobytu navrhuje školeného pracovníka školící pracoviště po dohodě se zaměstnavatelem a místem, které má přijmout pracovníka ke studijnímu pobytu.

(4) O výsledku studijního pobytu podá místo, na němž se studijní pobyt konal, zprávu školícímu pracovišti a zaměstnavateli pracovníka.

Studijní pobyty pracovníků nezařazených do základních forem výchovy nových vědeckých pracovníků

§ 54

(1) Školící pracoviště mohou přijmout na základě konkursu k čtvrtletnímu až tříletému studijnímu pobytu pracovníky připravující se k nabytí vědecké kvalifikace mimo základní formy výchovy nových vědeckých pracovníků. Konkurs vyhlásuje v rámci prostředků plánovaných pro výchovu nových vědeckých pracovníků vedoucí školícího pracoviště s určením oboru, popř. též tematiky výzkumné práce a délky studijního pobytu.

(2) Ke studijnímu pobytu na základě konkursu mohou být přijímáni pouze pracovníci, kteří prokázali předpoklady pro vědeckou práci a vyhovují požadavkům kladeným na pracovníky vědeckovýzkumných pracovišť, popř. vysokých škol*).

(3) Uchazeči o přijetí ke studijnímu pobytu podávají žádost na školícím pracovišti ve lhůtě stanovené konkursem. K žádosti připojují tyto doklady:

- a) životopis s doklady o vzdělání a dosavadní odborné praxi;
- b) komplexní politické, morální a pracovní hodnocení a vyjádření zaměstnavatele k žádosti uchazeče (u absolventů vysokých škol bez praxe vyjádření fakulty), projednané s uchazečem a s orgány společenských organizací a písemné prohlášení zaměstnavatele, že souhlasí s přijetím ke studijnímu pobytu;
- c) soupis publikovaných i nepublikovaných prací a popř. odborné posudky těchto prací.

(4) Uchazeč koná přijímací pohovor před tříčlennou komisí odborníků, kterou jmenuje vedoucí školícího pracoviště. Podle výsledku pohovoru určí přijímací komise pořadí uchazečů. O přijetí rozhodne vedoucí školícího pracoviště.

(5) Po přijetí uchazeče požádá vedoucí školícího pracoviště jeho zaměstnavatele o poskytnutí pracovního volna pro pracovníka na příslušnou dobu (§ 56).

§ 55

O výsledku studijního pobytu podá školící pracoviště zprávu zaměstnavateli pracovníka.

Právní postavení pracovníků přijatých ke studijním pobytům

§ 56

Pracovní poměr u zaměstnavatele se nepřerušuje; zaměstnavatel poskytne pracovníku na příslušnou dobu pracovní volno.

§ 57

Pokud vědeckovýzkumná pracoviště sjednávají za účelem studijního pobytu pracovní poměr s absolventy teoretických oborů vysokoškolského studia**), činí tak na předem sjednanou dobu, a to zpravidla na dobu tří let.

§ 58

Uchazečům o přijetí ke studijnímu pobytu, kteří byli pozváni k přijímacímu pohovoru, přísluší placené pracovní volno na dobu nejvýše tří dnů.

*) Zákon č. 68/1950 Sb., o pracovních a platových poměrech státních zaměstnanců.

Pracovní a platový řád pro zaměstnance vědeckých pracovišť a výzkumných ústavů ústředních úřadů a prováděcí předpisy k tomuto řádu (výnos ministerstva financí ze dne 15. července 1958 čj. 183/143100/58).

**) § 3 odst. 3 písm. b) vládního nařízení č. 18/1983 Sb., o umísťování absolventů vysokých škol, konzervatoří a středních odborných škol.

Stipendia a finanční zabezpečení pracovníků přijatých ke studijnímu pobytům

§ 59

(1) Pracovníkům, kteří byli přijati ke studijnímu pobytu, přísluší místo pětistupňového stipendia ve výši průměrného hrubého měsíčního platu, který pracovník dostával v předchozích třech měsících, nejvýše však Kčs 2500,— měsíčně.

(2) Stipendium podle odst. 1 vyplácí pracovníku vyslanému ke studijnímu pobytu jeho zaměstnavatel z prostředků přidělených mu nadřízeným orgánem.

(3) Pracovníkům, kteří byli přijati ke studijnímu pobytu na základě konkursu, poskytuje stipendium školící pracoviště prostřednictvím jejich zaměstnavatele.

§ 60

(1) Prostředky na stipendia pro pracovníky přijaté ke studijnímu pobytu plánují ústřední orgány ve fondu vědy a techniky a ve svých rozpočtech*) se souhlasem Státní komise pro rozvoj a koordinaci vědy a techniky.

(2) Cestovní, stěhovací a jiné výdaje, odměny externím školitelům, příp. další osobní výdaje, hraří za pracovníky vyslané ke studijnímu pobytu jejich zaměstnavatel, za pracovníky přijaté na základě konkursu hraří tyto výdaje školící pracoviště, není-li se zaměstnavatelem dohodnuto jinak**).

§ 61

Způsob úhrady věcných nákladů, které se mohou vyskytnout v souvislosti s experimentální prací při studijním pobytu pracovníka, dohodne v jednotlivých případech školící pracoviště se zaměstnavatelem.

Oddíl V

§ 62

Evidencia o výchově nových vědeckých pracovníků

(1) Školící pracoviště vedou evidenci o studiu všech pracovníků, které školí v jednotlivých formách výchovy a ukládají veškeré doklady o jejich

studiu, jakož i o obhajobách kandidátských disertačních prací.

(2) Mateřská pracoviště vedou záznamy o průběhu studia pracovníků, které vyslala na školící pracoviště. Vedou též jmenné seznamy pracovníků, které hodlají postupně vyslat k výchově.

(3) Ústřední orgány vedou evidenci o všech pracovnících školených v jejich působnosti i o pracovnících školených pro potřebu vlastního resortu jinde. Sledují též využití školitelů působících v resortu.

(4) Československá akademie věd vede celostátní evidenci školitelů a školících pracovišť.

Oddíl VI

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 63

Působnost, která podle této vyhlášky přísluší předsedovi Československé akademie věd a ministru školství a kultury, vykonává na úseku vojenských vysokých škol a příslušných vojenských vědeckovýzkumných pracovišť ministr národní obrany v dohodě s předsedou Československé akademie věd a ministrem školství a kultury.

§ 64

(1) Zrušuje se vyhláška presidenta Československé akademie věd a ministra školství a kultury č. 183/1960 Sb., o organizaci výchovy nových vědeckých pracovníků a Studijní řád pro výchovu nových vědeckých pracovníků vydaný podle této vyhlášky (Věstník MŠK r. 1961, sešit 23, str. 273—281).

(2) Vedoucí školících pracovišť upraví do 31. března 1985 studijní plány a podmínky studia pracovníků přijatých do vědecké výchovy před 1. lednem 1985 tak, aby studium pokračovalo podle nového studijního řádu. Příjímací řízení a kandidátské zkoušky provedené před datem účinnosti této vyhlášky zůstávají v platnosti.

§ 65

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1985.

Předseda Československé akademie věd:

Šorm v. r.

Ministr školství a kultury:

Cisár v. r.

*) Seskupení položek IV. Osobní výdaje mimo mzdový fond, položka 6. Ostatní výplaty fyzickým osobám, v odvětví skupina 2. Kulturní a sociální opatření, oddíl 2. Rozvoj vědy, § 10 Stipendia pro výchovu vědeckých pracovníků.

**) Pojistné nemocenského pojištění odvádí vždy zaměstnavatel bez újmy případného nároku na náhradu od školícího pracoviště.

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ**Ministr financí**

opatřením ze dne 24. října 1964 čj. 203/60.482/64 s účinností od 1. listopadu 1964 změnil podle § 2 odst. 1 zákona č. 182/1950 Sb., o zrušení Fondů národní obnovy, **název Ústředního likvidátora peněžních ústavů a podniků v Praze na Správu pro věci majetkové a devizové a název Oblastního likvidátora peněžních ústavů a podniků v Bratislavě na Správu pro věci majetkové a devizové pro Slovensko** a podle § 7a odst. 1 zákona č. 107/1953 Sb., o devizovém hospodářství, ve znění zákona č. 64/1958 Sb., **rozšířil jejich působnost v agendě devizové.**

Do opatření lze nahlédnout u ministerstva financí, pověřenectva Slovenské národní rady pro finance, Správy pro věci majetkové a devizové v Praze a Správy pro věci majetkové a devizové pro Slovensko v Bratislavě.